

บทที่ ๓

กลวิธีการแต่งในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ

การแต่งนวนิยายผู้แต่งจะใช้กลวิธีหรือเทคนิคการนำเสนอโดยการสร้างองค์ประกอบหลัก เพื่อให้การนำเสนอสาระและแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารไปยังผู้อ่านได้อย่างน่าสนใจ ในการวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการแต่งของนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของนวนิยายดังกล่าวต่อไปนี้

- ๓.๑ การตั้งชื่อบท
- ๓.๒ การวางโครงเรื่อง
- ๓.๓ การเปิดเรื่อง
- ๓.๔ การดำเนินเรื่อง
- ๓.๕ การปิดเรื่อง
- ๓.๖ ตัวละคร
- ๓.๗ ฉากและบรรยากาศ
- ๓.๘ บทสนทนา

๓.๑ การตั้งชื่อบท

ชื่อเรื่องหรือชื่อบท เป็นการสรุปใจความสำคัญของเนื้อเรื่องย่อแต่ละเหตุการณ์ โดยใช้ภาษาที่กะทัดรัด ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านตีความหรือคาดคะเนได้ว่า เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปมีความเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่องอย่างไร ดังนั้นการตั้งชื่อเรื่องรวมทั้งการตั้งชื่อบท จึงเป็นกลวิธีประการแรกที่ดึงดูดผู้อ่านและทำให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านเรื่องราวต่อไป สำหรับวรรณกรรมประเภทนวนิยายไม่นิยมตั้งชื่อบทหรือชื่อตอนย่อย ๆ มากนัก แต่ในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ปรากฏว่าผู้แต่งได้แบ่งเนื้อเรื่องเป็นตอน ๆ และตั้งชื่อบทในแต่ละตอนตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสถานที่ที่สำคัญ ๔ แห่งคือ บ้านริมคลอง บ้านกลางเมือง บ้านชายทะเล และโลกกว้างใหญ่

จากการวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อของแต่ละบทพบว่า ผู้แต่งมีกลวิธีการตั้งชื่อบทโดยมีลักษณะการตั้งชื่อบททั้งหมด 5 ลักษณะ ได้แก่ ตั้งชื่อตามของใช้ทั่วไป ตั้งชื่อตามของธรรมชาติ ตั้งชื่อตามอาหาร ตั้งชื่อตามชื่อนิทาน และตั้งชื่อด้วยคำนามธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๑.๑ ตั้งชื่อตามของใช้ทั่วไป

การตั้งชื่อบทตามของใช้ทั่วไปแสดงให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละคร เนื่องจากสิ่งของเหล่านั้นได้ปรากฏในชีวิตประจำวันของตัวละคร และช่วยให้เรื่องดำเนินต่อไป เป็นธรรมชาติ

ผู้แต่งได้ตั้งชื่อบทในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ตามของใช้ทั่วไปที่ไม่มีความซับซ้อน ผู้อ่านสามารถตีความและคาดคะเนเรื่องราวต่อไปได้จากชื่อบท และจะเข้าใจสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครได้จากการนำเสนอเรื่องต่อไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เล่มที่หนึ่ง ความสุขของกะทิ มีเนื้อเรื่อง ๒ ตอนที่ตั้งชื่อตามเครื่องใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน แต่ละตอนมีการตั้งชื่อบทดังนี้

บ้านริมคลอง ตั้งชื่อบทตามเครื่องใช้ในครัวและใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้

กระทะกับตะหลิว

ปิ่นโต

กะละมังกับไม้หนีบผ้า

บ้านกลางเมือง ตั้งชื่อบทที่เกี่ยวกับของใช้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในเมือง ดังนี้

พวงกุญแจ

ลิ้นชัก

กระเป๋าเดินทาง

เล่มที่สอง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ มีการตั้งชื่อบทดังนี้

บ้านริมคลอง ตั้งชื่อบทเป็นสิ่งของที่ใช้อาศัยในชนบท ดังนี้

ตะกร้อสอยผลไม้

ฝาชี

เปลญวน

เล่มที่สาม ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก มีการตั้งชื่อบทดังนี้

บ้านริมคลอง ตั้งชื่อบทเป็นสิ่งของที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนี้

ซองกับแสดมปี

เข็มกับค้าย

สมุดกับปากกา

จากตัวอย่างการตั้งชื่อบทในนวนิยายทั้งสามเล่มจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการตั้งชื่อบทตามของใช้ทั่วไปที่ไม่ได้ห่างไกลจากชีวิตผู้อ่าน สิ่งของบางอย่างเป็นของใช้ที่ปรากฏในชีวิตประจำวันและในชนบทโดยส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่าชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครที่ผู้แต่ง

สร้างขึ้นมาเน้นมีการดำเนินชีวิตในชนบทมากกว่าในเมือง ผู้แต่งจึงตั้งชื่อบทตามของใช้ทั่วไป ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามเรื่องราวในแต่ละบทและเข้าใจชีวิตของตัวละครได้ง่ายขึ้น

๓.๑.๒ ตั้งชื่อตามของธรรมชาติ

ผู้แต่งได้นำสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติมาตั้งชื่อบท เช่น ต้นไม้ สัตว์ ฯลฯ เป็นธรรมชาติที่แวดล้อมตัวละคร ทำให้ผู้อ่านมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติและสนใจสิ่งที่เป็นธรรมชาติยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เล่มที่หนึ่ง ความสุขของกะทิ มีการตั้งชื่อบทดังนี้

บ้านชายทะเล ตั้งชื่อบทตามชื่อต้นไม้ และสัตว์ที่มีอยู่ตามชายทะเล ดังนี้

หางนกยูง

ปลูม

ผักบุ้งทะเล

แมงกะพรุน

เล่มที่สอง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ มีการตั้งชื่อบทดังนี้

บ้านริมคลอง ตั้งชื่อตามสัตว์ และสิ่งประดิษฐ์จากดอกไม้ ดังนี้

ไก่แจ้

พวงมาลัย

เล่มที่สาม ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก มีการตั้งชื่อบทดังนี้

โลกใบเล็ก ตั้งชื่อบทเป็นสัตว์ที่เป็นศัตรูกัน

หมากับแมว

งูกับฟังพอน

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้แต่งตั้งชื่อบทตามสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติ นอกจากธรรมชาติที่เป็นบ้านริมคลองแล้ว ผู้แต่งได้สร้างบทที่กล่าวถึงเรื่องราวที่ชายทะเลขึ้นมา และได้นำผู้อ่านไปรู้จักกับพืชและสัตว์ในธรรมชาติ เป็นภาพชีวิตที่เคลื่อนไหวที่มีสีสัน และยังสะท้อนให้เห็นการมีน้ำใจละเอียดอ่อนของตัวละคร ที่มีชีวิตท่ามกลางธรรมชาติ ทำให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านเนื้อเรื่องด้วยความสนใจมากขึ้น

๓.๑.๓ ตั้งชื่อตามอาหาร

ผู้แต่งได้ตั้งชื่อบทตามชื่ออาหารที่รับประทานในชีวิตประจำวัน เป็นชื่ออาหารที่ผู้อ่านคุ้นเคยและไม่ได้ห่างไกลจากชีวิตปกติของผู้อ่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เล่มที่สอง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ มีการตั้งชื่อบทดังนี้

บ้านกลางเมือง ตั้งชื่อบทเป็นชื่อขนมของคนไทย ของคนตะวันตก และอาหารคนจีน ซึ่งคนไทยรับประทานเป็นอาหารว่าง ดังนี้

ทับทิมกรอบ

ไอศกรีม

ขนมจีบ

ขนมชั้น

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งตั้งชื่อแต่ละบทด้วยชื่ออาหาร ซึ่งเป็นอาหารที่คนไทยรู้จักดี และนิยมรับประทานกันแพร่หลาย การตั้งชื่อดังกล่าวสร้างความใกล้ชิดกับผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านสนใจติดตามเรื่องราว เพื่อหาคำตอบว่าเรื่องราวที่ผู้แต่งจะกล่าวถึงนั้นมีความเกี่ยวข้องกับอาหารไทยในทำนองใด และจะติดตามอ่านเรื่องราวอย่างสนใจต่อไป

๓.๑.๔ ตั้งชื่อตามชื่อนิทาน

ผู้แต่งได้ตั้งชื่อบทตามชื่อนิทาน ซึ่งเป็นนิทานสำหรับเด็กที่นิยมเล่าให้เด็ก ๆ ฟังกันแพร่หลาย และผู้อ่านคงจะเคยได้ฟังนิทานเรื่องต่าง ๆ มาตั้งแต่อายุน้อย ทำให้ผู้อ่านย้อนระลึกถึงวัยเด็กของตนเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เล่มที่สาม ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก มีการตั้งชื่อบทดังนี้

บ้านกลางเมือง - สูโลกกว้าง ตั้งชื่อบทตามชื่อนิทานอีสป หรือนิทานกริมส์ ดังนี้

หมาป่ากับลูกแกะ

กระต่ายกับเต่า

คนตัดไม้กับเทพารักษ์

เจ้าหญิงกับแมลงคั่ว

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้นำชื่อนิทานมาตั้งเป็นชื่อบท ส่วนใหญ่เป็นนิทานอีสป หรือนิทานกริมส์ที่คนทั่วไปรู้จักเป็นอย่างดี ผู้อ่านเคยได้ฟังนิทานและได้ขบคิดสนใจจากเรื่องนิทานตั้งแต่ยังเป็นเด็ก และยังคงเล่าให้ลูกหลานฟังต่อ ๆ มาอีกด้วย สร้างความคุ้นเคย และทำให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านเรื่องราวที่จะกล่าวถึงว่า จะคล้ายคลึงหรือแตกต่างจากนิทานที่เคยฟังมามากน้อยอย่างไร

๓.๑.๕ ตั้งชื่อด้วยคำนามธรรม

ผู้แต่งใช้คำนามธรรมมาตั้งเป็นชื่อบท โดยไม่ได้บอกความหมายโดยตรง แต่ผู้อ่านต้องตีความจากชื่อบทว่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร ทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยและสนใจติดตามอ่านเรื่องในบทนั้น ๆ มากขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยายเล่มที่สาม ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก มีการตั้งชื่อบทดังนี้

โลกใบเล็ก ตั้งชื่อบทเป็นสิ่งที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน ดังนี้

ขวากับคำ

มีดกับสว่าง

บวกกับลบ

ร้อนกับหนาว

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งใช้คำที่มีความหมายเป็นนามธรรมมาตั้งเป็นชื่อบท เป็นคำที่ไม่เห็นรูปร่างหรือมองไม่เห็นว่าเป็นลักษณะอย่างไร ได้อย่างชัดเจน และใช้คำที่มีความหมายตรงกันมาเข้ากันมาคู่กัน แสดงถึงความขัดแย้ง หรือความไม่ชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านตีความหมายว่าเนื้อเรื่องที่จะกล่าวถึงในเรื่องนั้นเป็นอย่างไร เป็นการกระตุ้นความคิดและความสนใจติดตามอ่านมากขึ้น

จากการศึกษาทวิวิธีการตั้งชื่อบทในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ พบว่าผู้แต่งใช้ทวิวิธีการตั้งชื่อบททั้งหมด ๕ ลักษณะ ได้แก่ ตั้งชื่อตามของใช้ทั่วไป ตั้งชื่อตามของธรรมชาติ ตั้งชื่อตามอาหาร ตั้งชื่อตามชื่อนิทาน และตั้งชื่อด้วยคำนามธรรม เป็นการใช้ถ้อยคำที่เรียบง่าย สื่อความหมายและเนื้อหาของเนื้อเรื่องได้อย่างน่าสนใจ และทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องได้ง่าย ตั้งแต่เริ่มอ่านและกระตุ้นความสนใจให้ติดตามเนื้อเรื่องมากขึ้น

๓.๒ การวางโครงเรื่อง

โครงเรื่องของนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ แต่ละเล่มผู้แต่งได้ลำดับเหตุการณ์เชื่อมโยงตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง โดยแบ่งเนื้อหาเป็นตอน ๆ มีสามตอนใหญ่ และในแต่ละตอนแบ่งเป็นเรื่องย่อย ๆ ผู้แต่งได้ตั้งชื่อที่มีความหมายตามเนื้อเรื่องที่ได้อ้างโครงเรื่อง เพื่อแสดงถึงการลำดับเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผลและสมจริง โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๒.๑ การวางโครงเรื่องนวนิยายเล่มที่หนึ่ง

นวนิยายเล่มที่หนึ่งเรื่อง ความสุขของกะทิ เป็นตอนที่ตัวละครเอก กะทิ เป็นเด็กอายุ ๘ ขวบ ตายายรับมาเลี้ยงดูที่บ้านริมคลองตั้งแต่กะทิอายุ ๔ ขวบ ตายายพากะทิไปหาแม่ที่ป่วยหนัก รักษา

ตัวอยู่ที่บ้านชายทะเล กะทิได้อยู่กับแม่เป็นระยะเวลาหนึ่ง แม่ก็เสียชีวิต กะทิได้รับบุญเจ้ห้องพัก คอนโดกลางเมือง เป็นสถานที่ที่ทำให้กะทิรู้จักแม่มากขึ้น กะทิได้กลับมาบ้านริมคลองและดำเนินชีวิตเรียบง่ายแต่อบอุ่นด้วยความรักของตายายและคนรอบข้าง ผู้แต่งได้วางโครงเรื่องโดยกำหนดเป็นเรื่องย่อยและตั้งชื่อที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่องย่อย ๆ ดังนี้

บ้านริมคลอง เป็นเหตุการณ์ที่กะทิอาศัยอยู่กับตายายที่บ้านริมคลอง จังหวัด
อยุธยา

บ้านชายทะเล เป็นเหตุการณ์ที่กะทิได้ไปพบแม่ก่อนเสียชีวิตที่บ้านชายทะเล
หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บ้านกลางเมือง เป็นเหตุการณ์ที่กะทิได้รู้เรื่องราวเกี่ยวกับแม่ พ่อ และตัวเอง จาก
ภาพถ่าย เครื่องใช้ต่าง ๆ และจดหมายที่แม่ได้เขียนทิ้งไว้ที่
คอนโดกรุงเทพฯ

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๗ - ๘)

จากการวางโครงเรื่องโดยตั้งชื่อเป็นหัวข้อเรื่องย่อย ๆ ดังที่ยกมา จะเห็นได้ว่าผู้แต่งได้กำหนดเหตุการณ์ที่พัฒนาเป็นเรื่องราวของตัวเองไว้อย่างชัดเจนเป็นตอน ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง การตั้งชื่อโดยใช้คำว่า **บ้าน** มีความหมายที่แสดงถึงความเชื่อมโยงของตัวละครเอกกับสถานที่ที่เกิดเรื่องราว และยังแสดงถึงความสุขของกะทิที่เติบโตในชนบทริมคลอง การได้พบแม่ที่ชายทะเล และการได้รู้จักความสุขของแม่ที่บ้านกลางเมือง เพื่อให้ผู้อ่านมีความรู้สึกที่ **บ้าน** ของกะทิแต่ละที่ จะทำให้ผู้อ่านเห็นสถานที่หลัก ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ในเรื่องได้ชัดเจน และยังสามารถเห็นถึงความสุขของกะทิในสถานที่ต่าง ๆ ตามที่ผู้แต่งได้วางโครงเรื่องไว้

๓.๒.๒ การวางโครงเรื่องนวนิยายเล่มที่สอง

ความสุขของกะทิ เล่มที่สอง ตอน ตามหาพระจันทร์ เป็นเรื่องของตัวละครเอกที่เป็นภาคต่อจากเล่มแรก กล่าวถึงกะทิที่ออกจากบ้านของแม่ที่เป็นคอนโดกลางเมือง กลับมาบ้านริมคลองและดำเนินชีวิตเหมือนเดิม แต่กะทิก็คิดถึงแม่จึงย้อนกลับไปที่บ้านกลางเมืองของแม่ และได้พักอาศัยในช่วงปิดเทอม โดยมีเพื่อนของแม่ดูแล กะทิได้รู้จักชีวิตและเรื่องราวของแม่มากขึ้น เมื่อถึงเวลาโรงเรียนจะเปิดเทอมแล้ว กะทิจึงกลับไปที่บ้านริมคลอง และทุกอย่างก็ดำเนินไปเหมือนเดิม ผู้แต่งได้วางโครงเรื่องไว้ดังนี้

บ้านริมคลอง เป็นเหตุการณ์ภายหลังที่แม่เสียชีวิต กะทิลกลับมาใช้ชีวิตอย่าง
เรียบง่ายที่บ้านตายาย

- บ้านกลางเมือง** เป็นเหตุการณ์ที่กะทิกลับไปอยู่ที่คอนโคของแม่ มีผู้ดูแลกะทิคือ น้ำฎากับน้ำกันต์เพื่อนของแม่ และลุงตองซึ่งเป็นญาติของแม่
- บ้านริมคลอง** เป็นเหตุการณ์ที่กะทิกลับจากคอนโคของแม่มาที่บ้านตายาย โดยที่กะทิมีความรู้สึกที่ดีต่อแม่ และมีความเข้าใจชีวิตมากขึ้น

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๗ - ๘)

จากการวางโครงเรื่องที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งใช้วิธีการวางโครงที่คล้ายคลึงกับเล่มที่หนึ่งคือใช้คำว่า **บ้าน** แสดงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในฉากที่เป็น “บ้าน” ทำให้เห็นเหตุการณ์และเรื่องราวของกะทิที่ดำเนินชีวิตที่บ้านริมคลอง บ้านของแม่ และย้อนกลับมาที่บ้านริมคลอง ผู้อ่านจะสนใจติดตามเรื่องราวของกะทิว่า กะทิได้เติบโตและมีความเข้าใจชีวิตว่าจะมีความสุขได้อย่างไร ผู้อ่านจะเปรียบเทียบได้ว่า ความสุขของกะทิในเล่มที่สองนี้แตกต่างจากความสุขใน “บ้าน” ที่ปรากฏในนวนิยายเล่มที่หนึ่ง

๓.๒.๓ การวางโครงเรื่องนวนิยายเล่มที่สาม

นวนิยาย ความสุขของกะทิ เล่มที่สาม ตอน ในโลกใบเล็ก เป็นภาคจบของนวนิยายชุดความสุขของกะทิ มีเนื้อหากล่าวว่า กะทิได้รับจดหมายจากพ่อให้เดินทางไปต่างประเทศเพื่อช่วยชีวิตน้องสาวต่างมารดาที่ป่วยเป็นมะเร็งในเม็ดเลือด กะทิได้พบและรู้สึกผูกพันกับพ่อ แม้ว่ากะทิพร้อมจะช่วยน้อง แต่น้องได้เสียชีวิตก่อน กะทิต้องเผชิญกับความทุกข์จากการพลัดพรากจากคนที่รัก มีแม่ พ่อ และน้อง แต่สุดท้ายกะทิกลับมาอยู่กับตายายที่บ้านริมคลอง สามารถหาความสุขในโลกใบเล็กของตนได้อย่างเหมาะสม นวนิยายเล่มที่สามนี้ ผู้แต่งได้วางโครงเรื่องดังนี้

- บ้านริมคลอง** เป็นเหตุการณ์ที่กะทิได้รับจดหมายจากพ่อ กะทิได้ตัดสินใจที่จะเดินทางไปช่วยน้อง โดยที่คนรอบข้างไม่เห็นด้วย
- บ้านกลางเมือง - สู้ออกกว้าง** เป็นเหตุการณ์ที่กะทิเดินทางไปพบพ่อ และได้รู้เรื่องราวของพ่อ เกิดความเข้าใจและผูกพันกับพ่อ แต่กะทิก็ไม่สามารถช่วยชีวิตน้องได้
- โลกใบเล็ก** เป็นเหตุการณ์ที่กะทิเดินทางกลับจากต่างประเทศมาอยู่ที่บ้านริมคลอง กะทิมีความเข้าใจชีวิตดีขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขด้วยความรักของตายายและคนรอบข้าง

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : สารบัญ)

จากการวางโครงเรื่องข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งยังใช้กลวิธีการวางโครงเรื่องโดยใช้หัวข้อ **บ้านริมคลอง** ที่มีจุดเด่นคือเป็นบ้านที่อยู่อาศัยในชนบทซึ่งได้เกิดเรื่องราวที่เชื่อมโยงกับตอนอื่น ๆ

ในชีวิตของกะทิ ผู้แต่งจึงใช้ชื่อตอนซ้ำ ๆ เช่นเดียวกับเล่มที่ ๑ - ๒ เป็นการวางโครงเรื่องให้กะทิได้ออกไปสู่โลกภายนอก ได้รู้จักพ่อ และน้องต่างมารดา ได้เรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ เป็นการสะสมประสบการณ์ชีวิต แต่ในที่สุดกะทิก็กกลับมาใช้ชีวิตในสถานที่ที่เดิม ที่เป็นโลกใบเล็กซึ่งเด็กอย่างกะทิจจะมีชีวิตที่เรียบง่าย มีความสุข ไม่ต้องต่อสู้กับชีวิตที่สับสนวุ่นวายและมีปัญหาต่าง ๆ ในโลกที่กว้างใหญ่ กะทิจึงมีความสุขแบบเรียบง่ายตามที่กะทิกู้เคย ณ บ้านริมคลอง

สรุปว่าการวางโครงเรื่องของนวนิยายทั้งสามเล่ม ถึงแม้ผู้แต่งได้แบ่งออกเป็นสามตอน แต่การวางเหตุการณ์และเรื่องราวของตัวละครเอกมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล และดำเนินเรื่องไปตามโครงที่วางไว้ ผู้แต่งใช้กลวิธีการผูกปม โดยมีศูนย์กลางเป็น “บ้าน” ซึ่งเป็นที่อยู่และตัวละครจะต้องดำเนินชีวิตต่อไป ผู้แต่งสร้างความขัดแย้งและคลี่คลายเหตุการณ์โดยลำดับเรื่องราวไว้อย่างดี ทำให้เหตุการณ์หนึ่งส่งผลให้เกิดอีกเหตุการณ์หนึ่งตามมาและต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง การวางโครงเรื่องแบบนี้ไม่ซับซ้อน ผู้อ่านสามารถติดตามเรื่องได้ง่าย เพราะเป็นเรื่องราวของเด็กหญิงคนหนึ่งที่กำลังดำเนินชีวิตผูกพันกับคนที่รักและเผชิญกับความทุกข์ แต่เธอก็พบกับความสุขด้วยตัวเองในตอนจบเรื่อง ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้แนวคิดและความเพลิดเพลินในขณะที่อ่าน ดังที่ได้รับการยกย่องให้เป็นหนังสือเยาวชนที่ดี

๓.๓ การเปิดเรื่อง

การเปิดเรื่องเป็นส่วนแรกของการขึ้นต้นเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและจะติดตามอ่านเนื้อเรื่องต่อไป การเปิดเรื่องจะมีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระของเรื่อง และประเด็นที่ผู้เขียนจะต้องนำเสนอและกล่าวถึงในตอนต่อไป

นวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องหลายแบบ ได้แก่ เปิดเรื่องโดยอธิบายชื่อบท เปิดเรื่องโดยบรรยายฉาก เปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา เปิดเรื่องโดยใช้นาฏกรรม และเปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่อง

๓.๓.๑ เปิดเรื่องโดยอธิบายชื่อบท

กลวิธีการเปิดเรื่องโดยอธิบายชื่อบทที่ผู้แต่งใช้ในการดำเนินเรื่องมี ๒ ลักษณะ ได้แก่ การอธิบายประโยชน์ของสิ่งที้นำมาเป็นชื่อบท และอธิบายภาพของสิ่งที้นำมาเป็นชื่อบท โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๓.๑.๑ อธิบายประโยชน์ของสิ่งที้นำมาเป็นชื่อบท

ในนวนิยายเรื่อง ความสุขของกะทิ ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยอธิบายประโยชน์ของสิ่งที้นำมาเป็นชื่อบท ดังตัวอย่างในบทที่ ๒ ปิ่นโต ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยอธิบายประโยชน์ของปิ่นโต ดังเนื้อความที่ยกมาต่อไปนี้

(ชื่อบท ปิ่นโต)

ปิ่นโตเป็นของรักของกะทิ ขนาดกะทัดรัด น้ำหนักเบา ยายรู้ขนาดกระเพาะของกะทิ ไม่อยากเห็นของเหลือกลับมาบูดเสีย เพราะสะดวกพกพา ส่วนรายการอาหารก็ไม่หนีไข่ดาวกับไข่ผัดกะเพรารสเด็ด ไข่พะโล้สีน้ำตาลเข้มเข้าน้ำจิ้มเนื้อ เพราะทิ้งไว้ข้ามคืน ไข่ลูกเขยฉ่ำน้ำข้นเหนียว ไข่ตุ๋นเนื้อเนียนสนิท ไข่นกกกระทา หุบแป้งทอด ตาเรียกกะทิว่า "ตัวกินไข่" เมื่อรู้จากยายว่าถ้ารายการอาหารเป็นไข่ไม่ต้องชวน กะทิก็ก็นิยมจนหมดทุกครั้ง

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๑๖)

จากเนื้อความที่ยกมาข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้อธิบายประโยชน์ของสิ่งที่น่าสนใจเป็นชื่อบทคือ ปิ่นโต ซึ่งยายใช้ใส่อาหารที่ให้กะทินำไปรับประทานที่โรงเรียน และยายจัดอาหารที่กะทิชอบรับประทานทุกครั้ง ปิ่นโตจึงเป็นสิ่งของที่เกี่ยวพันกับกะทิ เป็นการเปิดไปสู่เหตุการณ์ที่นักเรียนนำปิ่นโตบรรจุอาหารไปรับประทานในโรงเรียน ทำให้ผู้อ่านติดตามเรื่องต่อไปได้ง่ายขึ้น

ในนวนิยายเรื่องความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ ผู้แต่งได้อธิบายประโยชน์ของสิ่งที่น่าสนใจเป็นชื่อบทคือ ตะเกียงเจ้าพายุ ในตอนการเปิดเรื่องของบทที่ ๔ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(ชื่อบท ตะเกียงเจ้าพายุ)

ยายไม่ชอบให้ในบ้านมีมุมมืด ตกค่ำ บ้านทั้งหลังจึงสว่างไสวจนตาค่อนว่าเหมือนลานบินที่กลัวเครื่องบินจะลงจอดไม่ถูก โคมไฟจะตั้งไว้ตามมุมห้อง ทอแสงนวลตาต่างจากไฟนีออนที่โรงเรียน ซึ่งสว่างบาดตาแบบไร้มิติ...

ที่พิเศษหน่อยคือที่นอกชานหรือระเบียงรับลมชายน้ำ ตาหาซื้อตะเกียงเจ้าพายุมาแขวนไว้ ตาบอกว่านักสะสมจะมีของเก่าหลายรุ่น หลายสัญชาติ ของตาที่ได้มาเป็นของไทยแท้ ตรากระต่ายคู่ คนไทยทำโดยจำลองแบบจากรุ่นเปโตรแม็กซ์ของเยอรมนี กะทิเข้าไปดูใกล้ ๆ ก็เห็นป้ายชื่อสินค้า เป็นตราหนูรูปกระต่ายสองตัวหมอบอยู่ หันหน้าเข้าหากัน ดูน่ารักและเป็นไทย ๆ ดี แสงจากตะเกียงเจ้าพายุเจิดจ้าสมชื่อที่ได้มา จากการทำหน้าที่ส่องแสงสว่างนำทางให้เรือฝ่าพายุได้อย่างปลอดภัย ตาอธิบายว่า แสงจากตะเกียงเจ้าพายุได้มาจากหลักการง่าย ๆ เพียงแค่ทำให้ไส้ตะเกียงมีความร้อนสูง ก็จะเปล่งแสงสว่างออกมา

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๓๒)

จากตัวอย่างข้างต้นเห็นได้ว่า ในตอนการเปิดเรื่อง ผู้แต่งได้อธิบายประโยชน์ของตะเกียงเจ้าพายุ ในบ้านริมคลอง เมื่อตกค่ำจึงเปิดไฟให้สว่างทั้งภายในบ้านและภายนอก ตะเกียงเจ้าพายุที่ตาสะสมจึงมีหน้าที่ส่องไฟสว่างนอกระเบียง มีไฟสว่างเจิดจ้าสมชื่อ เป็นการเปิดเรื่องที่น่าสนใจ

ผู้อ่านไปสู่เหตุการณ์ที่ครุราตรีกับกะทิดำเจอบทภาใต้ต้นไม้หลังวัดโดยอาศัยแสงไฟสว่างที่ส่องมาจากตะเกียงเจ้าพายุ

๓.๓.๑.๒ อธิบายภาพของสิ่งนำมาเป็นข้อบท

ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องแบบอธิบายภาพของสิ่งนำมาเป็นข้อบท ดังตัวอย่างในบทที่ ๓ กะละมังและไม้หนีบผ้า ผู้แต่งได้อธิบายภาพของไม้หนีบผ้า ดังนี้

(ข้อบท กะละมังและไม้หนีบผ้า)

กะละมังบอกให้รู้ว่ายายอยู่ตรงส่วนไหนของบ้าน กะทิมีหน้าที่เก็บผ้าจากราวใส่กะละมังให้ยาย ทำมาตั้งแต่เอื้อมมือไม่ถึงไม้หนีบผ้าบนราว ตาเลยประดิษฐ์บันไดคดล้อพร้อมตะแกรงสำหรับวางกะละมังใส่ผ้า ตาจะเข็นบันไดพากะทิดูที่เคลื่อนที่ช้า ๆ ไประหว่างราวตากผ้า ลมพัดฉิว เสื้อผ้าโบกสะบัดตามแรงลม กระพือจนโป่งพองอยู่กับที่เพราะถูกไม้หนีบผ้าหลายสียัดไว้ เหมือนนกขยับปีกแต่ไม่อาจโฉบบินไปได้ตั้งใจปรารถนา

ที่จริงไม้หนีบผ้าเมื่อตอนซื้อมาก็เป็นไม้หนีบผ้าทำจากเนื้อไม้ธรรมชาติ กะทิดองที่เอามาลงสีเทียนบ้าง สีไม้บ้าง สีน้ำบ้าง ตามถนัดในแต่ละวัย ตาชอบคุยว่าสมัยหนุ่ม ๆ เคยเป็นครูสอนศิลปะเด็ก สีหน้าประหลาดใจของยายยิ่งทำให้ตาขยายความในรายละเอียดว่าด้วยเรื่องแม่สี สีร้อน สีเย็น คู่สี ตบท้ายด้วยการหยิบฉวยวัสดุใกล้มือมาสาธิต วันนั้นบังเอิญไม้หนีบผ้าอยู่ในรัศมีมือของตา เอื้อมถึงพอดี

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๑๕)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้อธิบายของใช้ที่คุ้นกันคือ กะละมังใช้ซักผ้า กับไม้หนีบผ้าที่ไม้หนีบผ้าตากไม่ให้ตกจากราวตากผ้า มาตั้งเป็นข้อบท ไม้หนีบผ้าเดิมเป็นสีไม้ตามธรรมชาติแล้วกะทินำมาทาสีเป็นสีต่าง ๆ การเปิดเรื่องโดยอธิบายภาพของสิ่งของ ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้นิสัยบางส่วนของตัวละคร และยังแสดงให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของกะทิดูที่เรียบง่ายและมีความสุข ซึ่งผู้แต่งพูดถึงกะละมังเพื่อไปสู่เรื่องแยกหน้าที่กะละมังของยายที่แสดงถึงนิสัยละเอียดรอบคอบของยาย และยายดูแลกะทิอย่างดีเพราะกะละมังใส่ชุดนักเรียนของกะทิดูหัวแถวเสมอ

ในนวนิยายเล่มที่สอง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องแบบอธิบายสิ่งนำมาเป็นข้อบท ในบทที่ ๒ นาฬิกา ซึ่งเป็นสิ่งของชิ้นเก่าที่สืบทอดมาหลายชั่วคน และตาเอามาตั้งไว้ในบ้านริมคลอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(ชื่อบท นาฬิกา)

ในบ้านมีนาฬิกาตั้งพื้นเรือนใหญ่ เป็นของเก่าแก่ตกทอดมาหลายชั่วคน ตาเล่าว่า คือใจที่พบมันอยู่ในสภาพดี จึงยกมาตั้งไว้ในโถงกลางเมื่อบูรณะบ้านเรือนไทยหลังนี้เสร็จแล้ว กะทิชอบดูลูกตุ้มขนาดใหญ่แกว่งไปมา มองดูเพลินดี เพราะเป็นจังหวะนิบช้า วันไหนตาต้องไชลานก็จะเปิดฝาตู้ด้านหน้าออก เพื่อซักกรอกที่เป็นตัวจักรกลทำให้เข็มนาฬิกาเดินบอกเวลาได้ ตาบอกว่านาฬิกาแบบนี้อยู่ในความนิยมตลอดกาล ฝรั่งเรียกว่า นาฬิกาคุณปู่ ฟังสมชื่อดี เพราะมองดูเหมือนผู้ใหญ่ใจดีที่คอยอยู่เป็นเพื่อนคนในบ้าน แต่ในเมื่อนาฬิกาเรือนนี้เป็นของตา กะทิจึงเรียกมันว่า นาฬิกาคุณตา

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๒๖)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้อธิบายภาพของนาฬิกาตั้งพื้นที่มีรูปทรงใหญ่ และมีลูกตุ้มขนาดใหญ่แกว่งไปมา ดูจากที่ไกลเหมือนเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่งที่ยืนคอยอยู่เป็นเพื่อนคนในบ้าน และกะทิก็เรียกเป็น “นาฬิกาคุณตา” ทำให้ผู้อ่านได้รู้ถึงความสนิทสนมของตัวละคร และได้เห็นภาพมุมหนึ่งในบ้านไทยที่มีตาทาย และกะทิอาศัยอยู่ การที่ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยพูดถึง “นาฬิกาคุณตา” เป็นการปูพื้นสำหรับเนื้อเรื่องอยู่ที่ยวบยาบที่พูดนาฬิกาเหมือนกัน แต่เป็นนาฬิกาที่ตายชื่อมาฝากแม่จากต่างประเทศ และกะทิเอาไปใช้ต่อหลังจากแม่เสียชีวิตไป

๓.๓.๒ เปิดเรื่องโดยบรรยายฉากและบรรยากาศ

การเปิดเรื่องโดยบรรยายฉากเป็นการเขียนบอก อธิบายเรื่องราว หรือเหตุการณ์ โดยเน้นความชัดเจนตรงไปตรงมา และกล่าวถึงสาระสำคัญที่รวบรัด ไม่ต้องมีข้อความปลุกย่อยเสริมนำไปสู่เรื่องราวที่มีสาระได้ความชัดเจนตามโครงเรื่องที่วางไว้

นวนิยายเล่มที่หนึ่ง ความสุขของกะทิ ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องแบบบรรยายฉากและบรรยากาศดังนี้

เสียงกระแทกกับตะหลิวปลุกกะทิให้ตื่นขึ้นเหมือนวันก่อน ๆ ที่จริงแล้วกลิ่นหอมกรุ่น ๆ ของข้าวสุกก็มีส่วนด้วย รวมทั้งกลิ่นควันจากเตาและกลิ่นไขทอด แต่เสียงตะหลิวเคาะกระแทกต่างหากที่ดึงกะทิให้พ้นจากภวังค์นิทรานและภาพฝันส่วนใหม่

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๑๓)

ผู้แต่งเปิดเรื่องด้วยการบอกเล่าจากบ้านริมคลองในยามเช้า เป็นภาพชีวิตที่มีการเคลื่อนไหว ยากกับข้าว มีเสียงและกลิ่นจากการทำอาหาร ซึ่งเป็นการเริ่มต้นชีวิตวันใหม่ของกะทิที่ทำให้

ผู้อ่านเห็นภาพการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายและอบอุ่นจากการเลี้ยงดูของตายาย เป็นการเปิดเรื่องที่น่าสนใจ ผู้อ่านไปสู่เรื่องของกะทิที่มีความสุขเรียบง่ายตามบรรยากาศ

ในภาคต่อความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ ผู้แต่งใช้กลวิธีการเปิดเรื่องแบบบรรยายฉากและบรรยากาศเช่นกัน ดังนี้

เช้าวันนี้กะทิตื่นสายกว่าเคย ตากับยายนั่งรออยู่พร้อมอาหารเช้าแล้ว กะทิแทบจะไม่ยอมเสียเวลาแม้แต่นาทีเดียว คดข้าวใส่จานได้ก็เคี้ยวกลืน ๆ จนยายส่งสายตาขุ่นเขี้ยวมา ตารีบเบี่ยงเบนความสนใจด้วยการถามยายถึงแขกที่จะแวะมา เย็นนี้ กะทิไม่ได้ใส่ใจฟังสนทนาที่เหลือ เพราะเข้าเส้นชัยได้ตามต้องการเมื่อตักข้าวคำสุดท้ายเข้าปากพร้อมกับรวบซ้อนและลุกขึ้นเพื่อยกจานเข้าไปล้างเก็บในครัว เสียงตาร้องบอกว่าอย่ารีบร้อนนักเลื่อนหายไปกับสายลมที่พัดโชยอ่อนเอื่อยมาจากชายน้ำ

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๑๓)

จากวิธีการเปิดเรื่องข้างต้น ผู้แต่งบรรยายฉากและบรรยากาศยามเช้าเช่นกัน โลกของกะทิเปลี่ยนไปหลายอย่างหลังจากที่กะทิเสียแม่ไป แต่กะทิกลับมาใช้ชีวิตเหมือนเดิม ยายทำอาหารเช้าให้สมาชิกในครอบครัว กะทิตื่นสายและรีบรับประทานอาหารไปโรงเรียน ฉากและบรรยากาศในเรื่อง ผู้แต่งบรรยายให้น่าสงสัยว่า ต่อไปนี้กะทิจะใช้ชีวิตอย่างไร เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวต่อไป เป็นการเปิดเรื่องที่น่าสนใจผู้อ่านไปสู่การเปลี่ยนแปลงในชีวิตของกะทิ และการปรับตัวกับเรื่องความสูญเสียของกะทิ

ในภาคจบ ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก ผู้แต่งบรรยายฉากและบรรยากาศยามเช้าที่ต่างประเทศดังนี้

เช้าวันรุ่งขึ้น อากาศแจ่มใส

ท้องฟ้าไร้เมฆ แดดจ้า จนน้ำภูากับน้ำกันต์ไม่ยอมเสียเวลา พากะทินั่งรถรางเข้าไปเดินเล่นในเมือง

กะทิไม่เคยรู้มาก่อนว่า สภาพดินฟ้าอากาศจะมีอิทธิพลต่ออารมณ์ความรู้สึกของคนได้มากเพียงนี้ ในวันที่แสงแดด ผู้คนพากันออกมาเดินและนั่งตามร้านกาแฟริมถนนทั้ง ๆ ที่อากาศยังหนาวจัด กะทิเองก็รู้สึกแจ่มใส และแทบนึกไม่ออกเลยว่าทำไมเมื่อวานจึงหดหู่เศร้าหมองได้ขนาดนั้น

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๗๗)

จากการเปิดเรื่องข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้บรรยายฉากและบรรยากาศยามเช้าที่ต่างประเทศ ถึงแม้ว่าอากาศหนาวจัด แต่ “ท้องฟ้าไร้เมฆ แดดจ้า” ทำให้ผู้คนมีอารมณ์ดี อยากจะ

ออกไปเดินเล่น เป็นการเปิดเรื่องที่น่าผู้อ่านไปสู่เรื่องความเศร้าและความสุขของกะทิโดยผ่านบรรยากาศของฝนฟ้าอากาศ

๓.๓.๓ เปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา

การเปิดเรื่องแบบใช้สนทนาเป็นการเปิดเรื่องที่น่าคำพูดของตัวละครมาไว้ในตอนต้นของเรื่อง เพื่อดึงดูดผู้อ่านสนใจติดตามเรื่องราวที่จะเกิดขึ้น

ในนวนิยายเรื่อง ความสุขของกะทิ ผู้แต่งมีการเปิดเรื่องบทโดยใช้สนทนา ซึ่งเป็นคำพูดของลุงตองที่พูดกับน้ำฉา ดังตัวอย่างดังนี้

“นี่แม่โถมชญา ถ้าหล่อนไม่รวบหัวรวบหาง ฉันจะกินกลางตลอดตัวซะเอง แล้วอย่ามว่ากันนะ”

เสียงของลุงตองดังมาจากในครัวเรือนใหญ่...

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๕๓)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นคำพูดของลุงตองซึ่งเป็นผู้ชายที่ชอบผู้ชายเพศเดียวกัน และทุกคนรู้ว่าน้ำฉาชื่นชอบน้ำฉา แต่น้ำฉายังไม่ตอบรับ ลุงตองจึงนำคำร้องท่อนท้ายของการเล่น “แม่งู” มาพูดให้ตัดสติใจ เป็นการเปิดเรื่องที่น่าผู้อ่านไปสู่เรื่องความรักระหว่างน้ำฉากับน้ำ

ในนวนิยายเล่มที่สาม ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก ผู้แต่งได้ใช้วิธีการเปิดเรื่องบทโดยสนทนา กะทิคุยโทรศัพท์กับตา ดังนี้ความต่อไปนี้

ตอนคำ กะทิเล่าให้ตาฟังทางโทรศัพท์ที่คุยกับน้ำฉินดี้

“นี่เป็นเรื่องของจริยธรรมนะ ละเอียดอ่อนอยู่ ถึงหนูจะอายุสิบห้าแล้ว แต่ก็ยังเป็นเด็กที่การตัดสินใจไม่เหมือนผู้ใหญ่ ผู้หญิงคนนี้จิตใจประเสริฐ ไม่เห็นแก่ลูกตัวเองอย่างเดียว แต่มองได้กว้าง ได้รอบ ไหนหนูที่ว่าเธอทำงานอะไรนะ”

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๗๗)

จากเนื้อความที่ยกมาข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้แต่งเปิดเรื่องโดยใช้สนทนายาระหว่างตากับยาย ซึ่งตากังวลเรื่องกะทิเดินทางไปช่วยน้องมะลิที่ต่างประเทศมาก เมื่อกะทิเล่าเรื่องที่คุยกับน้ำฉินดี้แม่ของมะลิ ตาเริ่มเข้าใจน้ำฉินดี้ “ไม่เห็นแก่ลูกตัวเองอย่างเดียว มองได้กว้าง ได้รอบ” แสดงถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมของน้ำฉินดี้ เป็นการเปิดเรื่องที่น่าผู้อ่านไปสู่เรื่องคุณธรรมจริยธรรมของกะทิที่ตัดสินใจช่วยน้องมะลิ

๓.๓.๔ เปิดเรื่องโดยใช้นาฏการ

การเปิดเรื่องโดยใช้นาฏการ เป็นการเปิดเรื่องให้ผู้แต่งจะกล่าวถึงความเคลื่อนไหว หรือการแสดง กิริยาอาการของตัวละคร

ในนวนิยายตอนที่สอง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ ผู้แต่งเปิดเรื่องด้วยภาพ ที่แสดงถึงความเคลื่อนไหวของน้ำภูากับกะทิที่บ้านกลางเมือง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

น้ำภูapakะทิขึ้นมาชั้นบน และนั่งอยู่กับกะทิในห้องนั้นตลอดบ่าย กะทิเปิด ลิ้นชักและเลือกหยิบของต่าง ๆ มาดู น้ำภูาตอบคำถามไม่ได้มากเท่าลุงตอง เพราะมารู้จักกับแม่ในช่วงที่กะทิเกิดแล้ว แต่การที่น้ำภูาอยู่เป็นเพื่อน ก็เหมือนทำให้ใจของกะทิไม่ฟูบแฟบจนเกินไป

น้ำภูาปาดน้ำตาเมื่อเปิดลิ้นชักหนึ่งแล้วพบกล่องนามบัตร กระดาษเขียน จดหมาย และซองที่พิมพ์ชื่อและตำแหน่งงานของแม่สมัยต่าง ๆ

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๘๑)

จากตัวอย่างข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยบรรยายภาพที่เกิดขึ้นหลังจากแม่ เสียชีวิตไป น้ำภูapakะทิไปบ้านกลางเมืองของแม่ เป็นภาพการขึ้นไปชั้นบน การเปิดลิ้นชัก การหยิบ สิ่งของต่าง ๆ ภาพการเคลื่อนไหวตามลำดับของตัวละครในตอนต้นเรื่องนี้ ผู้อ่านจะเห็นภาพ ความเศร้าหมองของตัวละคร และเกิดความรู้สึกสงสารเด็กหญิงกะทิ เป็นการเปิดเรื่องที่น่าผู้อ่าน ไปรู้จักเรื่องราวของแม่จากสิ่งที่เก็บไว้ในลิ้นชัก

ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก เป็นตอนที่สาม และตอนจบ เปิดเรื่องด้วยภาพที่ กะทิได้รับจดหมายจากพ่อ ดังนี้

กะทิกำจดหมายไว้แน่นในมือ พลังออกวิ่งไปทำน้ำ

จดหมายจากพ่อ

ดาเรียกกะทิไปหาเมื่อกะทิกลับจากโรงเรียน เหมือนดาร์อยู่มานานแล้ว เพราะกะทิยังไม่ทันถอดรองเท้า วางกระเป๋าหนังสือ ก็ได้ยินเสียงตาร้องเรียกมาจากบนบ้าน

“กะทิ ขึ้นมาหาคาก่อนนะ”

ดาหมายถึงก่อนไปหายายในครัว

กะทิถอดรองเท้า วิ่งขึ้นบันได และเห็นตานั่งอยู่นอกชาน กะทิลงนั่งข้าง ดาแล้วยกมือไหว้ ดาดึงตัวกะทิไปกอด หอมกลางกระหม่อมหนึ่งที แล้วยื่นซอง มาให้

“จดหมายถึงกะทิเนาะ”

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๓)

จากเนื้อเรื่องข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยใช้ภาพเคลื่อนไหวที่เป็นนาฏการ เป็นกิริยาอาการของความตื่นเต้น และสงสัยว่าพ่อเขียนจดหมายมาด้วยจุดประสงค์อะไร ในขณะที่คนในบ้านก็อยากรู้เช่นกัน รอคอยจนกระทั่งกลับมาจากโรงเรียน และให้จดหมาย เป็นการสร้างความอยากรู้ให้กะทิ และบอกว่าเป็นจดหมายจากพ่อ การเปิดเรื่องด้วยวิธีนี้ ผู้อ่านได้เห็นพฤติกรรมของตัวละคร เกิดความอยากรู้ข้อความในจดหมายเช่นกัน และสิ่งที่กะทิจะต้องเผชิญต่อไป ซึ่งจะนำพาผู้อ่านไปสู่เรื่องที่กะทิได้ไปพบที่ต่างประเทศ

๓.๓.๕ เปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่อง

การเปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่อง เป็นกลวิธีที่ผู้แต่งกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างละเอียด โดยนำเสนอเรื่องราวที่จะเกิดในลำดับต่อไปอย่างเป็นธรรมชาติและเป็นเหตุเป็นผล

ในนวนิยายตอนที่หนึ่ง ความสุขของกะทิ ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยวิธีการเล่าเรื่อง ในบทที่ หลวงลุงพาที่ทองกลับมาที่หมู่บ้านริมคลอง ดังนี้

หลวงลุงพาที่ทองมาทำงานสวดคืนสุดท้าย หอบข้าวของมาพะรุงพะรัง หลวงลุงบอกว่าจากล้งจะตรงไปสนามบินเลย ญาติโยมนิมน့်ไว้ให้ไปไกลถึงอเมริกาโน่น เลยจะพาที่ทองไปด้วย เปิดหูเปิดตา หาเส้นทางเรียนหนังสือต่อถ้าเป็นไปได้

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๘๐)

จากเนื้อความที่ยกมาข้างต้น ผู้แต่งได้เปิดเรื่องด้วยการเล่าเรื่องของหลวงลุงและที่ทองที่จะเดินทางไปอเมริกาหลังจากการมางานศพแม่ เหมือนกับเป็นการปูเรื่องไปสู่การไปสู่โลกกว้างของกะทิในตอนต่อมา เพราะการไปต่างประเทศของที่ทอง เป็นเรื่องของ “การเปิดหูเปิดตา” เป็นวิธีการเปิดเรื่องที่เป็นเหตุเป็นผลและนำไปสู่การพัฒนาของเรื่องที่จะออกจากบ้านริมคลอง คือ “โลกใบเล็ก” ไปสู่ต่างประเทศ ที่เป็น “โลกกว้างใบใหญ่”

ในนวนิยายตอนที่สอง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ ผู้แต่งได้ใช้วิธีการเปิดเรื่องบทโดยการเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโอกาสที่ถึงวันครบรอบวันจากไปของแม่ ดังต่อไปนี้

หนึ่งปีผ่านไปเร็วเหลือเกิน พຽງนี้แล้วที่ทางบ้านจะไปทำบุญที่วัดเนื่องในวันครบรอบวันจากไปของแม่ กะทิดคิดเอาเองว่าเพราะเหตุนี้ละมั้งที่ทำให้กะทิดคิดถึงแม่บ่อยครั้งและรุนแรงกว่าเคย ผืนของกะทียังต่อเนื่องเกือบทุกคืน หลายครั้งที่กะทินึกอยากเล่าให้ตายายฟังเวลาล้อมวงกินข้าว แต่ก็เปลี่ยนใจ ตายายพูดถึงแม่เสมอ การเล่าเรื่องเก่า ๆ ของแม่เป็นหัวข้อสนทนาบ่อย ๆ เพียงแต่กะทิดูสิกว่า ถ้าไม่เล่าเรื่องความฝันให้คนอื่นฟัง แม่ในฝันก็จะเป็นของกะทิดคนเดียว

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๕๔)

จากตัวอย่างข้างต้นเห็นได้ว่า การเปิดเรื่องโดยเล่าเหตุการณ์ในการทำบุญเนื่องในวันครบรอบวันจากไปของแม่ แม้ว่าเวลาจะผ่านไปอย่างรวดเร็ว แต่กะทียังคงคิดถึงแม่บ่อยครั้ง และรุนแรง กะทิฝันถึงแม่และต้องการให้ความฝันเป็นของกะทิคนเดียว แสดงถึงความผูกพันของกะทิที่จะคลี่คลายไปสู่การค้นหาเรื่องราวของแม่และการรู้จักพ่อในเวลาต่อมา ที่ผู้อ่านจะติดตามเรื่องในตอนต่อไป

ในนวนิยายตอนที่สาม ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก ผู้แต่งเปิดเรื่องบทโดยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพของตา

ตาตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี

ครั้งหลังตรวจพบว่ามีความผิดปกติ เมื่อตรวจละเอียดก็พบว่ามิเซลล์มะเร็งที่ต่อมลูกหมาก หมอแนะนำทางรักษาหลายทาง ตาตัดสินใจใช้วิธีฝังแร่รังสี ซึ่งเป็นวิธีรักษาด้วยรังสีแบบเฉพาะจุด มีทั้งข้อดีและข้อเสีย แต่ตาอยากลองดู

“ไม่นานก็รู้ว่าได้ผลไหม อย่าเพิ่งซีเรียส” ตาบอกกะทิ แต่กะทิกคิดว่าตาบอกยายมากกว่า

ตาฝังรังสีไปเมื่อเดือนก่อน อีกสองเดือนจึงจะรู้ผล แต่ในช่วงสามเดือน ตาต้องไม่เข้าใกล้เด็กเล็ก และไม่ควรเดินทาง

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๒๔)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้แต่งเปิดเรื่องด้วยการเล่าเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพของตา ซึ่งเป็นมะเร็งที่ต่อมลูกหมาก ตาเลือกวิธีการรักษาซึ่งยังไม่ทราบว่าเกิดอันตรายหรือเกิดเหตุการณ์อะไรต่อมา เป็นเหตุให้ตาต้องห่างเหินกับกะทิและไม่สามารถเดินทางพากะทิไปหาพ่อได้ เป็นการปูเนื้อเรื่องในตอนต่อไป ผู้อ่านจะติดตามเรื่องราวที่กะทิจะเดินทางไปต่างประเทศได้อย่างไร ซึ่งเป็นการเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามลำพัง หรือจะมีใครเดินทางไปแทนตา

สรุปว่า นวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ผู้แต่งมีกลวิธีการเปิดเรื่อง ๕ ลักษณะ ได้แก่ การเปิดเรื่องโดยอธิบายชื่อบท ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงเนื้อเรื่องจากชื่อบทและติดตามเรื่องได้ง่ายขึ้น การเปิดเรื่องโดยบรรยายฉาก เน้นสาระสำคัญของเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนตัวเองเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์สำคัญที่จะนำไปสู่เรื่องในตอนต่อ ๆ ไป การเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา ให้ผู้อ่านได้รับรู้เหตุการณ์ และได้รู้จักนิสัยของตัวละครโดยผ่านคำพูดของตัวละคร การเปิดเรื่องโดยใช้นาฏการทำให้ผู้อ่านจินตนาการถึงภาพเคลื่อนไหวของตัวละครและเข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น การเปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่อง เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ปูพื้นให้เรื่องคลี่คลายในลำดับต่อไปหรือเป็นการอภิปรายเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว เพื่อทำให้ผู้อ่านเข้าใจความเป็นมาของเนื้อเรื่องได้อย่างต่อเนื่อง การเปิดเรื่องโดยใช้หลากหลายวิธีทำให้เรื่องสนุกสนานและดึงดูดผู้อ่านสนใจติดตามอ่านเนื้อเรื่องต่อไป

๓.๔ การดำเนินเรื่อง

การดำเนินเรื่องในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ผู้แต่งใช้กลวิธี ๒ ประการ ได้แก่ การสร้างความขัดแย้ง และการลำดับเหตุการณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๔.๑ การสร้างความขัดแย้ง

การสร้างความขัดแย้งในนวนิยายจะมีส่วนช่วยให้เรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องที่วางไว้ ซึ่งทำให้มีความสนุกสนาน และเร้าความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามอ่านเรื่องจนจบ ผู้แต่งมักใช้วิธีการสร้างความขัดแย้งในเรื่องให้น่าสนใจชวนติดตาม แล้วคลี่คลายความขัดแย้งเหล่านั้นอย่างแนบเนียนและสมเหตุสมผล

นวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ผู้แต่งใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งหลัก ๔ ลักษณะ ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับชะตากรรม และความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๔.๑.๑ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

ความขัดแย้งที่ผู้แต่งสร้างเหตุการณ์ให้เกิดขึ้นระหว่างตัวละครกับตัวละครด้วยกันเอง ความขัดแย้งมักจะเกิดขึ้นได้เพราะความแตกต่างด้านความรู้สึกและความคิดที่มีต่อเรื่องหรือสิ่งเดียวกัน ดังตัวอย่างที่ปรากฏในเรื่องดังนี้

๓.๔.๑.๑.๑ ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา

ในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ นำเสนอปัญหาภายในครอบครัวเป็นประเด็นที่เกิดความขัดแย้งจากความไม่เข้าใจกัน มีความคิดที่ต่างกัน เป็นความขัดแย้งระหว่างพ่อกับแม่ของกะทิ มีสาเหตุมาจากความรักเก่าของพ่อเข้ามาแทรกในชีวิตคู่ของพ่อแม่ แม่ไม่ได้ขัดขวาง แต่ตัดสินใจแยกทางกับพ่อ ความขัดแย้งนี้เป็นต้นเหตุที่ทำให้กะทิต้องเติบโตในครอบครัวของตาชาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แม่มารู้ทีหลังว่าพ่อเคยมีคนรักมาก่อน แต่ชีวิตที่ผกผันตามจังหวะกระแสการเมืองในประเทศบ้านเกิดทำให้ต้องแยกจากกัน พ่อคงรักผู้หญิงคนนี้นี่มาก ซึ่งแม่ก็เข้าใจได้ และพอนึกออกว่าพ่อคงจะลำบากใจเมื่อผู้หญิงคนเดิมหวนกลับมาในเส้นทางชีวิตยามที่พ่อมีแม่แล้ว ช่วงนั้นแม่อยู่ที่ฮ่องกง เราพูดโทรศัพท์กันเสมอ ๆ แล้วแม่ก็กลับไปลอนดอนทุกเดือนเพราะมีเรื่องต้องไปรายงานบริษัท แม่ไม่ค่อยรู้สึกว่าคุณอยู่ห่างพ่อ หรือพ่อมีอะไรเปลี่ยนไปเวลาพบหน้ากัน แต่คนเราที่ใกล้ชิดกันมาก ๆ ก็บ่อยครั้งที่เป็นคนสุดท้ายที่จะเห็นความจริง”

... ลิซ่าเพื่อนแม่ที่เคยเช่าแฟลตอยู่ด้วยกันเป็นคนโทรมาบอกให้แม่กลับไปพักผ่อนที่ลอนดอนยาว ๆ ... แม่กลับไป แต่ก็ไม่ได้ไปเกี่ยวกับพ่อที่ไหนหรอกค่ะ ครั้งนั้นแค่ใจประตุแฟลต แม่ก็รู้ว่าชีวิตคู่ของแม่อับปางลงแล้ว

“แม่ควรจะรอให้พ่ออธิบาย แต่แม่ไม่ทำ แม่เกาะลิซ่าแถมเหมือนเด็กหลงทาง และพยายามทำความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดเท่าที่ยังพอมีสติหลงเหลืออยู่ในเวลานั้น แม่ไม่เคยเป็นคู่ต่อสู้ของใครในสนามชีวิตมาก่อน แม่อาจทวงสิทธิตามกฎหมายให้ใครต่อใครในชีวิตทำงาน แต่เมื่อเป็นเรื่องหัวใจ แม่ไม่เคยคิดว่าการทวงสิทธิจะให้ได้ได้ของรักคืนมา ... แม่กลับมากองเทพฯ และได้ของปลอมใจขึ้นใหญ่ในชีวิต หนูรู้ไหมคะว่าคืออะไร”

ถึงตรงนี้ กะก็รู้ว่าแม่หมายถึงลูกสาวคนนี้นั่นเอง

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๑๑๕ - ๑๒๐)

จากตัวอย่างดังกล่าว ผู้แต่งใช้ความขัดแย้งดำเนินเรื่อง โดยที่พ่อกับแม่ของกะทิแต่งงานที่ลอนดอน โดยไม่รู้ว่าพ่อเคยมีผู้หญิงที่รักมาก่อน แม่ต้องไปทำงานที่ฮ่องกง ส่วนพ่อยังอยู่ที่ลอนดอน และมีความสัมพันธ์กับคนรักเก่า แม่ไม่ได้เป็นภรรยาที่จะช่วงชิงสามีกลับคืนมา แต่แม่ยอมเป็นคนหลีกหนีไปตามลำพัง แม่จึงแยกทางกับพ่อโดยไม่ให้อีกโอกาสพ่ออธิบาย แล้วแม่ก็กลับกรุงเทพฯ พร้อมกับเพิ่งรู้ว่าตั้งครรภ์ และให้กำเนิดกะทิ ความขัดแย้งของพ่อและแม่ ทำให้ชีวิตของแม่และกะทิเปลี่ยนไป สะท้อนให้เห็นว่าในสังคมจริงไม่ได้มีแต่ความรักที่สองคนรักกันจนสุดชีวิต แต่ยังมีความรักที่จบไม่สวยเนื่องจากมีบุคคลที่สามมาเกี่ยวข้อง ทำให้ครอบครัวแตกแยก ซึ่งความขัดแย้งนี้ก็ทำให้เรื่องดูสมจริงขึ้น

นอกจากความขัดแย้งระหว่างคู่สามีภรรยาในครอบครัวที่รุนแรงจนเป็นต้นเหตุที่ทำให้ครอบครัวแตกแยก ซึ่งเป็นเรื่องที่ให้อารมณ์เศร้าโศกแล้ว ผู้แต่งยังดำเนินเรื่องด้วยความขัดแย้งระหว่างคู่สามีภรรยาทำให้นวนิยายมีความสนุกสนาน เป็นการเพิ่มสีสันด้วยเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างตัวละครตากับยาย ที่มีความคิดเห็นหรือทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ ตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยในการดำเนินชีวิตรวมทั้งเรื่องชีวิตของกะทิ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ยายขัดใจตา ไม่ยอมหุงข้าวด้วยหม้อไฟฟ้า โลกพัฒนาแล้วคุณ ตาส่งเสียงอยู่ที่ประตูครัว แล้วจึงเดินสายหน้าออกมาพึมพำกับกะทิว่า ยายกลัวคนจะไม่เห็นว่าเป็นชาวบ้านหรือยังไง ชาวบ้านยังเสียบปลั๊กหุงข้าวกันแล้วเลย

แน่นอนว่ายายไม่ใช่แม่บ้านมาทั้งชีวิต ตาบอกว่ายายตีบทแตกในช่วงไม่กี่ปี ไม่เหลือร่องรอยเลขาฯ นายใหญ่โรงแรมห้าดาวเลยสิน่า

คารู้สึกช็อคจิตใจที่ยายชอบทำให้ตัวเองลำบาก บางทีกะทู้สึกเหมือน
ยายกลัวตัวเองว่าง ในครัวจึงมีงานน้อยใหญ่ ทำขนมแจก ทำขนมใส่บาตร ทำ
ขนมทำบุญ ตาบอกว่าฝีมือก็งั้น ๆ อาศัยทุ่มทุนถึงเครื่องเป็นหลัก

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ก : ๓๖)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ตากับยายเป็นคู่ครองที่รักกันและรู้นิสัยซึ่งกันละกัน แต่ก็ยังมี
ความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันในการดำเนินชีวิต ยายพยายามปรับตัวให้กลมกลืนกับการมีชีวิตในชนบท
โดยรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมแบบชาวบ้านชนบท ส่วนตามีความเห็น ว่า ควรจะดำเนินชีวิตอย่าง
สะดวกสบายตามที่เคยเป็นเมื่อดำรงชีวิตอยู่ในเมือง เนื้อเรื่องดำเนินไปด้วยเหตุการณ์ความขัดแย้ง
แสดงออกผ่านการพูดบ่นและการโต้เถียงกันอยู่เสมอ แต่ก็แฝงความรักและอารมณ์ขันด้วยการพูด
ตลกของตา จึงทำให้ความขัดแย้งระหว่างตากับยายเป็นเรื่องสนุกสนานมากกว่าจะเป็นเรื่องของ
ความโกรธเคืองซึ่งกันและกัน

๓.๔.๑.๒ ความขัดแย้งระหว่างญาติ

ความขัดแย้งระหว่างญาติ ที่เป็นตัวละครอีกคู่หนึ่งที่เพิ่มความสนุกสนานและ
ทำให้เรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องคือ ยายกับลุงตอง เป็นความขัดแย้งด้วยการเอาใจคนใน
ครอบครัว และต่างคนจะทำสิ่งที่คิดดีที่สุด ดังเช่นจากที่บ้านชายทะเล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ดอกไม้เล็ก ๆ สีม่วงที่ขึ้นแซมประปรายบนเถายาว ๆ ในมือของลุงตองดู
คุ้นตา แล้วกะทีก็นึกได้ว่าผักบุ้งทะเลนั่นเอง ... ท่าทางลุงตองไม่ได้เก็บมาทำ
สมุนไพร แต่เอามาจัดแต่งโต๊ะอาหารค่ำคืนนี้เสียมากกว่า มือของลุงตองเหมือนมี
คาถาวิเศษ หยิบจับอะไรมาวางตรงไหนดูสวยเข้าที่ไปหมด

แต่ก็กินไม่ได้ ยายพูดโพล่งออกมา... เหมือนเป็นสงครามย่อย ๆ
ระหว่างยายกับลุงตอง ถ้ายายรู้ว่าลุงตองจะมา ยายจะเข้าครัวปรุงอาหารสุดฝีมือ
ซึ่งพอลุงตองรู้เข้า ก็จะสรรหาสรรพสิ่งมาเนรมิตฉากอลังการ ที่ถ้าไม่ช่วยเชิดชู
รสอาหารก็ข่มให้หงอไปเลย นี่เป็นสำนวนของลุงตองเอง ไม่ใช่ของกะทิ แล้ว
คืนนี้ ตำแหน่งราชินีแห่งมวลบุปผาเห็นที่จะตกเป็นของดอกผักบุ้งทะเล

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๕๔)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ยายมั่นใจในฝีมือการทำอาหาร ส่วนลุงตองชำนาญในเรื่องการจัด
ดอกไม้ สองเรื่องนี้ น่าจะส่งเสริมกันและกัน แต่ถ้ายายกับลุงตองอยู่พร้อมกันเมื่อใด ก็จะแข่งกัน
ทำสิ่งที่เอาใจคนในครอบครัวอย่างสุดฝีมือ ยายทำอาหาร ลุงตองตกแต่งโต๊ะอาหารด้วยดอกไม้
ยายก็จะพูดประชดว่าอาหารที่อร่อยไม่จำเป็นต้องพึ่งของตกแต่งของลุงตอง เป็นความขัดแย้ง
ระหว่างยายกับลุงตอง คู่แข่งด้านฝีมือที่ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสนุกสนาน

ความขัดแย้งระหว่างญาติกันในนวนิยายตอนที่สาม ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก เมื่อพ่อเขียนจดหมายมาของกะทิ ให้ไปช่วยชีวิตของน้องจัสมิน น้องต่างมารดาที่ป่วยหนักอยู่ที่โรงพยาบาลในบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม สมาชิกในครอบครัวมีความเห็นขัดแย้งกันในเรื่องที่ว่า กะทิควรจะช่วยพ่อหรือไม่อย่างไร จึงได้ประชุมหารือกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“คุณวสันต์บอกมาว่าสภาพร่างกายของเด็กอ่อนแอมากค่ะ” น้ำฏาเป็นคนพูดประโยคนี้นี้ “การปลูกถ่ายไขกระดูกอาจไม่ได้ผลด้วยซ้ำไป แต่สำหรับตอนนี้ก็เป็นทางเดียวที่จะทำให้รักษาชีวิตไว้ได้...”

“ถ้ากะทิจะตรวจที่นี้ก่อนว่าไขกระดูกเข้ากันได้หรือเปล่าก็ทำได้ คุณแอนโทนี่จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง” น้ำก้นด์พูด

“ไม่ต้องพูดเรื่องเงินทอง” ลุงตองเสียงเข้ม

“แต่ยังงี้ก็ต้องเจ็บตัว เรื่องทุกข์ของตัวเองใหญ่เท่าขุนเขา เรื่องทุกข์ของคนอื่นเท่าถั่วเท่าางหรือยังงั้น” ยายเสียงเข้ม

ดูจากสถานการณ์แล้ว น่าจะเป็นหนึ่งในไม่กี่ครั้งที่ยายกับลุงตองมีความเห็นตรงกัน น้ำก้นด์กับน้ำฏาแอนเอียงไปในทางให้ความเห็นใจ ถ้ากะทิเดาใจไม่ผิด ตาน่าจะเป็นคนเดียวที่ยังไม่ตกใจ

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๓๘ - ๓๙)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ความขัดแย้งครั้งนี้เกิดจากมีความคิดเห็นที่ต่างกันว่า กะทิควรจะไปช่วยน้องมะลิหรือไม่ ยายกับลุงตองเป็นฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยที่กะทิจะเดินทางไปช่วยเหลือน้อง ส่วนน้ำฏากับน้ำก้นด์จะเป็นกลาง ให้ตรวจสอบก่อนแล้วจึงตัดสินใจ ส่วนตายังไม่ตัดสินใจว่าจะทำอย่างไร สองฝ่ายต่างแสดงเหตุผลที่เพื่อสนับสนุนข้อคิดเห็นของตน แต่ก็ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงเป็นความขัดแย้งที่คลี่คลายไม่ได้เนื่องจากไม่มีใครจะช่วยตัดสินใจได้

๓.๔.๑.๒ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นความขัดแย้งที่ตัวละครต้องเผชิญกับภัยทางธรรมชาติ เช่น สัตว์ร้าย ฝนฟ้าอากาศเป็นธรรมชาติที่มนุษย์ไม่สามารถควบคุมได้ เป็นพลังของธรรมชาติที่มนุษย์น้อยคนจะต่อต้านได้ ดังนี้

นวนิยายเรื่อง ความสุขของกะทิ ผู้แต่งได้สร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตอนกะทิมีอายุ ๔ ขวบ แม่พาเรือพากะทิไปเที่ยวที่ศาลาริมน้ำ ตอนจากกลับแม่ให้กะทิลงเรือก่อน เกิดฝนตกหนัก เรือลอยออกไป แม่ยังไม่ได้ลงเรือ และยังเกิดอาการเจ็บป่วยอย่างเฉียบพลัน แขนทั้งสองข้างไม่มีแรงที่จะช่วยกะทิได้ ดังเนื้อเรื่องต่อไปนี้

แม่เหมือนบ้า ฝนตกลงมาเหมือนฟ้ารั่ว แม่ร้องตะโกนแข่งกับเสียงฟ้าให้
หนูนั่งนิ่งๆ แม่ไม่รู้จริงๆ ว่าจะทำยังไงดี แม่ร้องไห้แข่งกับฝน โกรธตัวเอง
โกรธฝน โกรธฟ้า ที่สำคัญคือ กลัวจนเหมือนหัวใจหยุดเต้น แม่ร้องโหยหวน
ใครก็ได้ช่วยที ช่วยลูกของแม่ด้วย แม่ตะเบ็งจนสุดเสียงทั้งๆ ที่รู้ว่าไม่มีทางที่ใคร
จะได้ยิน ต่อให้ไม่มีเสียงฝนฟ้าคะนองแบบนี้

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๖๗)

ข้อความที่ยกมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความกลัวภายในใจของมนุษย์ที่เผชิญกับพายุฝน
เรือที่กะทินั่งอยู่ลอยออกไปจากฝั่ง แม่หวาดกลัวว่าลูกจะตกน้ำ และเกิดพายุฝนซ้ำเติมอีก
แม่ตกใจกลัวลูกเป็นอันตรายโดยที่ไม่สามารถช่วยลูกได้ในสภาวะธรรมชาติแปรปรวน

ในด้านความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ร้าย ผู้แต่งได้สร้างเรื่องราวให้เจ้าฟาโรห์ ลูกสุนัข
ที่เหมือนเป็นเพื่อนของกะทิลูกงูรัด กะทิตกใจและช่วยเจ้าฟาโรห์ไม่ได้ สุดท้ายยายแก้ไขเรื่องร้าย
โดยขว้างเตารีดไปถูกตัวงู งูจึงคลายตัวออกและเลื้อยหนี แต่เจ้าฟาโรห์ตายแล้ว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หัวใจของกะทิแทบหยุดเต้นเมื่อเห็นภาพตรงหน้า งูเหลือมตัวใหญ่เท่าขา
ผู้ชายตัวโตๆ นอนอืดอยู่กลางลาน มันกำลังรัดฟาโรห์ที่ตาเหลือกลานและทำเสียง
แปลกๆ กะทิสู้ตัวแล้วว่าแผดเสียงร้องให้คนช่วย อึดใจเดียว ตาก็วิ่งมาและคว้าตัว
กะทิไว้ ยายตามหลังมาติดๆ ทั้งตายายและกะทิได้แต่ยืนมองงูตัวใหญ่รัดลูกสุนัข
ตัวน้อยอย่างไม่รู้ว่าจะควรจะทำอะไรดี

กะทิสะบัดตัวหลุดจากตา ตั้งใจจะถลาเข้าไปช่วยฟาโรห์ทั้งๆ ที่นึกไม่
ออกว่าจะช่วยด้วยวิธีไหน แต่จะปล่อยให้มันตายต่อหน้าต่อตาก็สงสารมัน
เหลือเกิน แต่กะทิซ้ากว่ายาย ยายขว้างของที่ถือติดมือมาใส่งู ...งูค่อยๆ คลาย
ออกและเลื้อยหายเข้าไปในพงหญ้า กะทิจูมฟาโรห์ขึ้นมา ตัวมันอ่อนปวกเปียก
ไม่ต้องให้มีใครบอก กะทิก็รู้ว่ามันตายแล้ว

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๖๘ - ๖๙)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า กะทิเผชิญกับงูเหลือมตัวใหญ่ที่รัดเจ้าหมาน้อย กะทิช่วยไม่ได้
แม้ว่ายายจะมาช่วยไว้ได้ แต่เจ้าฟาโรห์ตายไปแล้ว ความขัดแย้งที่ผู้แต่งสร้างขึ้นมาครั้งนี้ นอกจาก
ทำให้เรื่องราวดำเนินไปอย่างตื่นเต้นแล้วยังเป็นคลายปมเรื่องที่กะทิได้เก็บกอดอยู่ในใจอย่าง
สมเหตุสมผลโดยพูดความลับที่แอบอ่านจดหมายของครุราตรีให้ยายฟัง

๓.๔.๑.๓ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับชะตากรรม

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับชะตากรรม เป็นกลวิธีที่ผู้แต่งสร้างให้ตัวละครประสบกับ
เคราะห์กรรมของชีวิตในลักษณะต่าง ๆ ตัวละครจะต้องเผชิญและต่อสู้กับปัญหาในชีวิตเพื่อ
ความอยู่รอดและดำรงชีวิตได้ต่อไป

นวนิยายเรื่อง ความสุขของกะทิ ผู้แต่งสร้างตัวละครที่ประสบกับเคราะห์กรรมของชีวิตคือ แม่ของกะทิ ที่ต้องป่วยเป็นโรคเอแอลเอส ลักษณะอาการของโรคคือ ร่างกายจะค่อย ๆ หดแรง จนไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ อวัยวะภายในก็จะหยุดทำงาน สุดท้ายต้องเสียชีวิต แต่แม่ได้ต่อสู้โรคนี้อย่างจิตใจที่เข้มแข็ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แม่ยังหลับอยู่ กะทิเข้าไปนั่งใกล้ ๆ ใบหน้าของแม่ได้หน้าากที่มีท่อเชื่อมต่อเข้าเครื่องไบแพพดูสงบ กะทิก็ถึงคำพูดของน้ำกั้นด์ แม่เลือกที่จะไม่เจาะคอใส่เครื่องช่วยหายใจเพื่อยืดอายุ เพราะจะทำให้แม่พูดไม่ได้ แม่เลือกที่จะลดเวลาชีวิตของตัวเองลง แต่พูดได้จนนาทีสุดท้าย กะทิก็ถึงนิทานเรื่องเงือกน้อยที่ยอมตัดลิ้นเพื่อเปลี่ยนหางให้เป็นขา แล้วไปตามหาเจ้าชายคนรัก แม่คงไม่มีความรักให้ต้องติดตามหาแล้ว...

...แม่เว้นจังหวะเป็นระยะเพื่อหันหน้าไปอมท่อยาว ๆ ที่เชื่อมต่อกับเครื่องไบแพพ โรคเอแอลเอสทำให้กล้ามเนื้ออ่อนแรงจนใช้งานไม่ได้ในที่สุด นอกจากแขนขาแล้ว ที่อันตรายถึงชีวิตก็คือกล้ามเนื้อช่วยในการหายใจทำงานไม่ได้ อย่างเช่น กะบังลม กล้ามเนื้อหน้าอก เครื่องไบแพพป้อนอากาศเข้าปอดให้แม่ได้รับออกซิเจนเพียงพอ เวลาหลังแม่จะสวมหน้าาก แต่กลางวันแบบนี้แม่จะเพียงอมท่อยาวที่รู้สึกหายใจไม่สะดวก

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๕๔ - ๖๔)

จากเนื้อความข้างต้นสะท้อนถึงความขัดแย้งของแม่ที่ต้องต่อสู้กับความตาย เป็นชะตากรรมที่มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญและพยายามรักษาชีวิตให้ยืนยาว ดังที่แม่ต้องอาศัยเครื่องช่วยหายใจเพื่อยืดเวลาให้อยู่กับคนที่รักเพิ่มขึ้น และแม่ไม่ยอมเจาะคอใส่เครื่องช่วยหายใจ ก็แสดงว่าแม่ต้องการมีเวลาและสามารถพูดคุยกับคนที่รักจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต

๓.๔.๑.๔ ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร

ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเป็นกลวิธีการแต่งเรื่องดำเนินไปอย่างน่าสนใจ โดยให้ตัวละครมีความรู้สึกสับสนและต่อสู้กันภายในจิตใจของตัวละคร เป็นภาวะที่ตัวละครต้องตัดสินใจ ดังเช่น เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ตัวละครจะสับสน เพราะใจหนึ่งต้องการทำ แต่อีกใจหนึ่งต่อต้านไม่ต้องการทำ ผู้เขียนนำเสนอโดยบรรยายให้เข้าใจกระแสนึกที่เน้นความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจของตัวละคร

นวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ผู้แต่งสร้างความขัดแย้งในความคิดของตัวละครเอก ซึ่งเป็นการดำเนินเรื่องไปสู่แก่นเรื่อง กะทิมีความขัดแย้งภายในจิตใจเมื่อแม่เสียชีวิต กะทิไปที่บ้านของแม่ในเมืองที่เป็นคอนโดที่กรุงเทพฯ พบจดหมายที่แม่เขียนถึงพ่อ และทิ้งข้อความไว้ว่า ให้กะทิตัดสินใจเองจะส่งหรือไม่ส่งให้พ่อ ดังต่อไปนี้

...กะทิปลดปล่อยอารมณ์ให้เพลินไปกับลมเย็น ๆ วิวเมืองหลวงแปลกตา ขณะนี้ก็ย้อนไปถึงของจดหมายที่ลุงตองส่งให้เมื่อตอนบ่าย

จดหมายจ่าหน้าซองด้วยลายมือของแม่ ชื่อผู้รับไม่ใช่ใครอื่น พ่อของกะทินั่นเอง

ลุงตองบอกว่า เพียงหย่อนจดหมายนี้ลงตู้ กะทิก็น่าจะได้พบพ่อ

กะทิก็คิดถึงแม่เหลือเกิน แม่เตรียมทุกอย่างไว้ให้กะทิ แต่ก็ยอมให้กะทิตัดสินใจด้วยตัวเองไปพร้อมๆ กัน

ชิงช้าได้ขึ้นสูงทุกที ๆ ส่ง ไม่ส่ง ส่ง ไม่ส่ง กะทิท่องอยู่ในใจตามจังหวะชิงช้า

ที่จริงกะทียังไม่รู้เลยว่าต้องการอะไร แต่วิธีไหนต่างหากที่กะทิต้องคิดหนัก

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๑๐๖)

เนื้อเรื่องข้างต้นแสดงถึงความขัดแย้งภายในจิตใจของกะทิที่ต้องตัดสินใจว่าจะส่งจดหมายของแม่ให้พ่อตามที่อยู่ที่จ่าหน้าของจดหมายหรือไม่ ผู้แต่งใช้กลวิธีสะท้อนความขัดแย้งภายในจิตใจที่ต้องตัดสินใจ ด้วยการให้กะทินั่งชิงช้าที่มีขึ้นมีลง และบรรยายด้วยภาษาง่าย ๆ คือ “ส่ง ไม่ส่ง” แล้วสรุปว่ากะทิสามารถตัดสินใจได้เพราะกะทียังรู้ว่าตัวเองต้องการอะไร และผู้อ่านสามารถรับรู้ถึงการตัดสินใจของกะทิว่า กะทิไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ความสุขลดลง

นวนิยายเล่มที่สอง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กะทิมีความขัดแย้งภายในจิตใจเพราะไม่มีความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ จากการที่กะทิแอบอ่านจดหมายที่ครูราตรีเขียนไปถึงสามี และไม่ได้ดูแลน้องทิวทำให้น้องป่วย กะทียุ่สึกผิดมากที่ไม่รับผิดชอบตามที่ผู้ใหญ่มอบหมาย ดังนี้

กะทิหลบมานั่งเล่นคนเดียวที่ท่าหน้า มีเจ้าฟ้าโรห์ตามมาด้วย กะทินึกอยากเล่าความในใจให้ใครสักคนฟัง แต่ก็รู้ว่าพูดไม่ออก คำพูดเหมือนจุกอยู่คอ แต่ไม่ยอมผ่านพื้นริมฝีปากออกมา ขนาดกะทิทดลองเล่าเรื่องให้ฟ้าโรห์ฟังยังไม่สำเร็จเลย แต่สายตาที่ส่งมาเหมือนจะบอกว่ามันเข้าใจความรู้สึกของกะทิ ไม่จริงหรอก กะทินึกแँगอยู่ในใจ ไม่มีใครที่ไหนจะเข้าใจกะทิได้ และถึงจะเข้าใจก็คงไม่ให้ภัยในความผิดที่กะทิทำลงไป

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๖๗)

จากตัวอย่างดังกล่าว ผู้แต่งใช้กลวิธีการแต่งเป็นเหตุการณ์ที่สร้างความขัดแย้งในใจของกะทิ กะทิเป็นเด็กหญิงที่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ไม่เคยทำผิด เมื่อทำผิดตามวิสัยความอยากรู้ อยากเห็นตาม

ประสงค์เด็ก ก็รู้สึกสำนึกผิด เป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของกะทิและทำให้มีความทุกข์ เพราะถ้าไปสารภาพผิด ตัวเองอาจจะถูกลงโทษ จึงต้องเก็บกดไว้ในใจ

นวนิยายเล่มที่สาม ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก กะทิมีความขัดแย้งภายในจิตใจ กับเหตุการณ์ที่พ่อเขียนจดหมายมาขอร้องให้เดินทางไปช่วยชีวิตน้องต่างมารดา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในจดหมายของพ่อบอกว่า น้องเป็นโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว เป็นซ้ำมา สองครั้งแล้วทั้ง ๆ ที่อายุแค่ห้าขวบ การปลูกไขกระดูกเป็นรักษาเพียงทางเดียวที่จะช่วยได้

...

กะทิแน่ใจว่า เข็มอะไรเข็มเนื้อก็เจ็บทั้งนั้น

น้องมะลิคงโดนเข็มจิ้มมานับไม่ถ้วนแล้ว ถ้ากะทิจะต้องเจ็บตัวเพื่อช่วยน้องบ้าง ก็ไม่น่าเป็นเรื่องใหญ่

กะทิมองเข็มเย็บผ้าในมือแล้วก็ถอนใจ

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๑๓)

เนื้อเรื่องข้างต้นกล่าวถึงความคิดของกะทิที่ต้องตัดสินใจว่าจะช่วยน้องหรือไม่ เป็นภาวะที่ต้องตัดสินใจระหว่างการช่วยชีวิตของคนคนหนึ่ง ซึ่งเป็นน้องสาวต่างมารดา ไม่เคยพบเห็นหรือมีความสัมพันธ์กันมาก่อน กับการที่ตัวเองจะเจ็บตัวจากการปลูกไขกระดูก ผู้แต่งใช้กลวิธีให้กะทิคิด เปรียบเทียบที่การเอามะลิมาเสียบทางมะพร้าวและกัลปังหา เหมือนกับที่น้องถูกเข็มจิ้มมานาน ครั้งไม่ถ้วน และกะทิย้อนกลับมาคิดถึงตัวเองว่า ถ้าตัวเองต้องถูกเข็มแทงเพื่อตรวจไขกระดูกก็คงเจ็บเช่นกัน กะทิจึงรู้สึกสับสน ทั้งสงสารน้อง กลัวความเจ็บปวด เป็นความกังวลใจที่เกิดเป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของกะทิ

สรุปได้ว่า นวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ผู้แต่งใช้กลวิธีการแต่งโดยสร้างความขัดแย้งทั้งหมด ๔ ลักษณะ ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ที่สามีภรรยามีความคิดเห็นไม่ตรงกัน เป็นความขัดแย้งทำให้ครอบครัวแตกแยกและยังมีผลกระทบต่อลูกอีกด้วย ความขัดแย้งระหว่างญาติ เป็นความขัดแย้งที่ทำให้เรื่องราวสนุกสนานและเสริมเรื่องของตัวละครเอกชัดเจนยิ่งขึ้น ลักษณะต่อมาเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ที่แสดงให้เห็นความกล้าหาญของมนุษย์ ที่จะเผชิญกับอันตรายได้อย่างปลอดภัย ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับชะตากรรม เป็นความเข้มแข็งของตัวละครที่ต่อสู้กับโรคร้ายและความตาย ลักษณะสุดท้ายคือความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ผู้แต่งสร้างความขัดแย้งขึ้นเพื่อแสดงถึงบุคลิกลักษณะของตัวละคร และแนวความคิดในการแก้ปัญหาเพื่อแก้ไขสิ่งเลวร้ายรวมภาวะความสับสนภายในใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขในชีวิตต่อไป

๓.๔.๒ การลำดับเหตุการณ์

วิธีการลำดับเหตุการณ์ในนวนิยายเป็นกลวิธีนำเสนอเรื่องราวที่เกิดกับตัวละคร เหตุการณ์ในเรื่องเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้เรื่องคลี่คลายและดำเนินไปยังแก่นเรื่องที่ผู้แต่งกำหนดไว้ เป็นกลวิธีที่ผู้แต่งดำเนินเหตุการณ์อย่างสมเหตุสมผล เหมือนกับเรื่องจริง

นวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์หลักสองแบบ ได้แก่ การลำดับเหตุการณ์ตามลำดับปฏิทิน และการลำดับเหตุการณ์ย้อนต้น

๓.๔.๒.๑ การลำดับเหตุการณ์ตามลำดับปฏิทิน

การดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทินเป็นกลวิธีที่ผู้แต่งใช้มากที่สุด ในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ เป็นกลวิธีเริ่มต้นในเวลาหนึ่ง แล้วดำเนินเรื่องไปตามลำดับเวลาต่อไป เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลาก่อนหลัง เป็นการลำดับเหตุการณ์จากจุดเริ่มต้นไปตามเวลาจนกระทั่งถึงจุดสิ้นสุดของเรื่อง

นวนิยายเล่มที่หนึ่ง ความสุขของกะทิ ผู้แต่งได้ดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทิน โดยบรรยายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับกะทิในหนึ่งวัน ตั้งแต่อยู่โรงเรียนในเวลากลางวัน จนกลับถึงบ้านในเวลาเย็น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสียงกริ่งสัญญาณพักเที่ยงดังก้องกังวาน กะทิวิ่งแข่งลงบันไดมากับเพื่อน ๆ สวนกับพี่ทองที่หน้าห้องพักครู พี่ทองยิ้มให้ก่อนจะแยกตัวกลับไปวัด พี่ทองบอกว่าทุกกลางวันมีอาหารบุฟเฟ่ต์รออยู่

ตอนเย็นเมื่อกลับถึงบ้าน กะทิล้างปิ่นโตและวางคว่ำไว้ที่อ่างในครัว คำๆ ค่อยมาเช็ดให้สะอาดอีกที แล้วยกไปวางข้างเตาใกล้มีถาดยาดองเอาไว้ ในยามค่ำคืน ปิ่นโตคงถามเตาไฟแก่เหงาว่า วันที่ผ่านมายายทำอะไรบ้างนอกจากโมโหตา

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๑๗)

ผู้แต่งใช้กลวิธีเล่าเหตุการณ์ที่โรงเรียนของกะทิเวลาพักเที่ยง จนถึงเวลากลับบ้านตอนเย็น โดยดำเนินเรื่องตามลำดับตามเวลาที่เกิดเหตุการณ์ ที่เล็ก ๆ จะไปโรงเรียนและงานบ้านที่เด็กทำเป็นกิจวัตรประจำวัน การลำดับเหตุการณ์ตามลำดับเวลาในลักษณะนี้จะทำให้เห็นพฤติกรรมที่สมจริงของตัวละครที่เคลื่อนไหวมีชีวิตชีวา

นวนิยายตอนที่สอง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ ผู้แต่งดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทิน โดยเล่าเหตุการณ์ตามลำดับก่อนหลังในวันที่กะทิ ลุงตอง น้ำจุกกับน้ำก้นด์พากันไปเที่ยวทะเล ดังเนื้อความต่อไปนี้

นานแล้วที่กะทิไม่ได้ไปทะเล...ดั่งนั้นเมื่อน้ำก้นด์ชวนไปขับรถเที่ยวนอกเมืองวันเสาร์เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศรับลมทะเล กะทิจึงกระตือรือร้นเป็นพิเศษ

... กุ้งหอยปลาเพิ่มขึ้น โตจะจนน่าจะมากกว่ากระเพาะของคนสี่คน...อาหาร
หมดเกลี้ยงเมื่อมือจับลงอย่างสมควรแก่เวลา

น้ำก้นต้้ขับรดเลียบทะเลและชี้ให้กะทิดูสะพานที่ทอดไปสู่เกาะลอย ...
น้ำภูจิงเสนอให้ขับรดไปเดินเที่ยวตลาดหนองมนกันดีกว่า เพียงเท่านั้นทุกอย่างก็
ลงตัว

...

บ่ายคล้อยมากแล้วเมื่อออกจากตลาด ได้เวลานอนพักริมหาดบางแสน
พอดี ... น้ำก้นต้้ชวนกะทิไปเช่าจักรยานขี่ออกกำลังขา ... ไม่นานน้ำหลานก็ออก
แรงปั่นพาหนะสองล้อมาตามถนนเลียบริมหาดที่ปูอิฐไว้ราบเรียบ

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๑๐๓)

จากเนื้อความข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้แต่งเล่าเหตุการณ์ตามเวลาที่กะทิ ลุงตอง น้ำภูกับน้ำก้นต้้
ขับรดไปเที่ยวศรีราชา ตั้งแต่ออกเดินทางตอนเช้า รับประทานอาหารกลางวัน การไปตลาดซื้อของ
แล้วไปที่ริมหาดบางแสน และขี่จักรยานริมหาด เป็นการบรรยายเหตุการณ์การท่องเที่ยวกะทิ
ตามลำดับเวลา เช่นเดียวกับคนทั่วไปที่นิยมทำกิจกรรมต่าง ๆ ในเวลาไปท่องเที่ยวชายทะเล ทำให้
เรื่องดูสมจริง

นวนิยายตอนที่สาม ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก ผู้แต่งใช้กลวิธีการลำดับ
เหตุการณ์ก่อนหลัง โดยผู้แต่งบรรยายเหตุการณ์ที่กะทิไปพบพ่อที่ต่างประเทศและไปรับกะทิที่
สถานีรถไฟ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มีผู้คนมากมายที่จุดนัดพบในสถานีรถไฟ

แล้วกะทิก้เห็นชายร่างสูงคนหนึ่งก้าวเดินตรงมาหา

ราวกับทุกสิ่งสับสนวุ่นวายรอบกายหยุดนิ่ง จางสี ขณะที่ยืนนั้นเลื่อน
เข้ามา เจิดจ้า ดึงดูดสายตาและทุกโสตสัมผัส

ชายคนนั้นมาหยุดตรงหน้า กะทิเองก็ยืนนิ่งอยู่ ตาสบตา และราวกับว่า
ตาสองคู่คือเงาของกัน สะท้อนภาพของกันและกัน

พ่อก้าวออกมา สองมือประคองใบหน้าของกะทิไว้อย่างอ่อนโยน ก่อน
จะก้มลงจูบหน้าผาก แล้วกะทิก้วางมือลงในอุ้งมือแข็งแรงที่จับจงพาดินฝ่าฝู่งคน
ไม่รับรู้ภาพใด นอกจากความอบอุ่นที่เหมือนถ่ายเทสู่กันให้สมกับที่รอคอยมานั้น
นาน

พ่อขับรดพ้นจากความแจจจเข้าสู่ถนนสายกว้างที่มีต้นไม้ใหญ่เรียงราย
บนเกาะกลางและรถรางแล่นสวนกัน บ้านเรือนสองข้างทางดูหม่นมัว คงเพราะ
ฟ้ามีแต่เมฆดำ

... กะทิก้มหน้า รับฟังเสียง เสียงของพ่อ พ่อพูดคุยกับน้ำกั้นต์ กะทิพอจับความได้ว่าเป็นเรื่องคืนฟ้าอากาศและการเดินทาง

ไม่นาน รถก็เลี้ยวเข้าสู่โรงพยาบาลที่เป็นอาคารก่ออิฐสีแดง คู่อิมครีมหาอากาศหนาวจัด และฝนบางๆ เริ่มโปรยปรายลงมาแล้ว ทุกคนรีบวิ่งจากลานจอดรถเข้าสู่ตัวอาคาร

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๖๕ - ๖๗)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้แต่งใช้วิธีการลำดับเรื่องตามเวลาที่เกิดเหตุการณ์ เป็นเวลาที่พ่อมารับกะทิกับน้ำกานต์และน้ำกั้นต์ที่สถานีรถไฟ พ่อพาขึ้นรถ และขับรถพาไปโรงพยาบาลที่น้องมะลินอนอยู่ ขณะที่เลี้ยวเข้าโรงพยาบาล เกิดฝนตก เป็นเรื่องราวที่มีการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นตามลำดับก่อนหลัง ทำให้ตัวละครมีพฤติกรรมและการกระทำที่สมเหตุสมผล และเนื้อเรื่องดำเนินต่อไปอย่างมีชีวิตชีวา

๓.๔.๒.๒ การลำดับเหตุการณ์ย้อนต้น

การลำดับเหตุการณ์ย้อนต้นที่เกิดขึ้นในอดีตสลับกับเรื่องที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เป็นกลวิธีที่ผู้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่หนึ่ง สลับกับสถานที่อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันหรือต่างกัน โดยมีตัวละครตัวเดียวหรือหลายตัวแสดงปัญหาที่เชื่อมโยงไปถึงอีกเหตุการณ์หนึ่ง

นวนิยายตอนที่หนึ่ง ความสุขของกะทิ ผู้แต่งได้ใช้วิธีการลำดับเหตุการณ์ตอนที่กะทิอยู่ที่ชายทะเล แล้วย้อนต้นไปถึงเหตุการณ์ตอนเป็นเด็ก ดังนี้

กะทิชอบนั่งเล่นทรายตรงชายน้ำ ก่อปราสาททรายเล่นกับน้ำกั้นต์ ที่ไม่ชอบก็คือตัวปิ้งที่มักกัดแบบไม่รู้ตัว ... กว่าจะรู้ตัวก็เห็นตุ้มแดงตอนอาบน้ำ ตุ้มนี้ยิ่งเกา ยิ่งคัน ... กะทิใช้สองมือขูดทรายให้เป็นหลุม พอคลื่นซัดมาก็จะกลายเป็นบ่อน้ำ ... ระหว่างที่สมองของกะทินึกย้อนไปถึงเรื่องแม่เล่าให้ฟังเมื่อบาย

สรุปว่าพระเอกขี่ม้าขาวมาช่วยกะทิกับแม่ไม่ใช่ใครที่ไหน พี่ทองยิ้มสยามนั่นเอง ... แล้วเลยพายเรือตามมา ตั้งใจจะมาเล่นด้วย เรือของพี่ทองปรากฏให้เห็นแทบในทันทีที่สิ้นเสียงฟ้าผ่า ... ประคองเรือที่กะทินั่งอยู่ให้เข้ามาเทียบท่าอย่างปลอดภัย อีกทั้งอุ้มกะทิมาส่งให้ถึงมือแม่ “เหมือนแมวคาบหนู” แม่เล่าทั้งน้ำตา พี่ทองตัวเล็กกว่าอายุ แถมกะทิก็อ้วนกลมแบบเด็กอยู่ดีกินดี แม่กอดกะทิ กอดพี่ทองไว้ด้วยกัน ร้องไห้ปนหัวเราะอยู่กลางสายฝน ก่อนจะขึ้นไปหาที่หลบฝนในศาลา

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๖๘ - ๗๐)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้วิธีการลำดับเหตุการณ์แบบตอนที่กะทิกุศุทรายเป็นหลุม เมื่อคลื่นซัดเข้ามา ก็กลายเป็นบ่อน้ำ กะทิกก็ย้อนนึกถึงเหตุการณ์ที่แม่เล่าให้ฟังเมื่อกะทิกอายุ ๔ ขวบ แม่พายเรือพากะทิกไปเที่ยว แล้วเรือลอยออกไป แม่ป่วยเฉียบพลันและมีพายุฝน แม่ไม่สามารถช่วยกะทิกได้ แต่พี่ทองได้ช่วยกะทิกไว้ได้ทันท่วงที เป็นการเชื่อมโยงเหตุการณ์บ่อน้ำที่ชายทะเลกับลำคลองที่บ้านริมคลอง เป็นดำเนินแบบย้อนกลับทำให้เรื่องราวเชื่อมโยงกับเรื่องและบทบาทของตัวละครในเรื่องได้ต่อเนื่องและชัดเจน

นวนิยาย ความสุขของกะทิก ตอน ตามหาพระจันทร์ ผู้แต่งลำดับเหตุการณ์ย้อนต้น เมื่อกะทิกขี่จักรยานออกแรงปั่นเพื่อไปโรงเรียนทันเวลา แล้วนึกย้อนถึงตอนที่ฝึกขี่จักรยาน ดังเนื้อเรื่องต่อไปนี้

น้ำก้นดื่บบอกว่า จักรยานเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มีเสน่ห์ที่สุด ยานพาหนะสองล้อนี้ไม่มีวันสูญไปจากความนิยม ... เป็นการเกริ่นนำ ก่อนจะค่อย ๆ ประคองเจ้าโครงที่มีกะทิกนั่งตัวแข็งให้เคลื่อนที่ไปข้างหน้า ... แต่ ณ นาทีนี้ เมื่อร่างของกะทิกพุ่งฉิวผ่านต้นไม้สองข้างทางในซอย และรู้สึกเหมือนตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของโลกเล็กๆ รอบตัวอันรื่นรมย์นี้ ... ช่างต่างจากการนั่งเบียดกับเพื่อนนักเรียนในรถสองแถวของลุงหล่อเสียเหลือเกิน ก็พอแล้ว

กะทิกอดยิ้มไม่ได้เมื่อนึกถึงบทเรียนจักรยานวันนั้น ... ไว้กะทิกหักขั้บรถเมื่อไรค่อยมาตามลุงตอง...

...เห็นพี่ทองเดินยิ้มฟันขาวมาแต่ไกล วันนั้นลุงตองสวมบทผู้ว่า คือว่าราชการกำกับให้พี่ทองสอนกะทิกขี่จักรยานจนสำเร็จ พี่ทองมูมนะกว่าน้ำก้นดื่บยอมวิ่งเหยาะ ๆ ประคองจักรยานให้กะทิกมาครั้งละไกล ๆ ... พี่ทองปล่อยให้กะทิกเองจนสุดซอยโดยไม่รู้ตัวเลย เรียกเสียงปรบมือจากทุกคนที่มาเฝ้าเชียร์รายการจักรยานโชว์ในวันนั้น

(ความสุขของกะทิก ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๑๔ - ๑๕)

จากเนื้อเรื่องเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ลำดับเหตุการณ์แบบย้อนต้นเชื่อมโยงการขี่จักรยานและการหักขั้บจักรยาน ตอนที่กะทิกปั่นจักรยานไปโรงเรียน ที่เกิดความรู้สึก “พุ่งฉิวผ่านต้นไม้สองข้างทางในซอย และรู้สึกเหมือนตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของโลกเล็กๆ รอบตัวอันรื่นรมย์นี้” ทำให้กะทิกย้อนนึกถึงตอนที่ตนเองหักขั้บจักรยาน ผู้แต่งเล่าเหตุการณ์ย้อนกลับไปถึงเหตุการณ์การฝึกในครั้งแรก ๆ สร้างอารมณ์ขบขัน และทำให้เข้าใจนิสัยใจของกะทิก และความรักของคนในแวดล้อมกะทิก

จากการศึกษาทวิวิธีการลำดับเหตุการณ์ในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิก สรุปได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้ทวิวิธีการลำดับเหตุการณ์ตามปฏิทิน ซึ่งเป็นกลวิธีโดยลำดับเหตุการณ์ตามลำดับ เหมือนกับ

ผู้อ่านได้ติดตามตัวละครอย่างใกล้ชิด และการลำดับเหตุการณ์แบบย้อนต้น ที่ทำให้ผู้อ่านได้เห็นความเป็นมาของตัวละคร และรู้สึกคุ้นเคยกับตัวละครมากขึ้น ทำให้เข้าใจที่มาที่ไปของเรื่อง

๓.๕ การปิดเรื่อง

การปิดเรื่องเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สรุปอธิบายเหตุการณ์ทั้งหมดด้วยการจบเรื่องลงหรือคลี่คลายลงไป การปิดเรื่องจะมีความแตกต่างตามความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่งที่มีความต้องการให้เรื่องจบลงโดยได้รับผลเกิดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ

นวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ผู้แต่งใช้กลวิธีการปิดเรื่องทั้ง ๓ ลักษณะ ได้แก่ การปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม การปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ และการปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๕.๑ ปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม

ผู้แต่งมีกลวิธีการปิดเรื่องแบบสุขนานุกรมนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ โดยคลี่คลายปัญหาให้กับตัวละคร ทำให้ผู้อ่านรู้สึกมีความสุขสมหวัง ซาบซึ้ง และอุ่นใจเมื่ออ่านเรื่องตอนจบ

นวนิยายเรื่อง ความสุขของกะทิ ปิดเรื่องด้วยการใช้กลวิธีสุขนานุกรม หลังจากกะทิได้สูญเสียแม่ไป คนที่อยู่รอบข้างพากันกังวลว่ากะทิจะโศกเศร้าเสียใจ แต่กะทิกลับไปอยู่กับตายายที่บ้านริมคลอง เข้มแข็งและพยายามปรับตัวให้ทุกอย่างในชีวิตดำเนินไปตามปกติอย่างมีความสุขเช่นเคย ดังต่อไปนี้

บางที่ชีวิตก็ไม่มีคำอธิบาย แม่เคยบอกไว้ว่าอย่างนั้นไม่ใช่หรือ และระหว่างแม่กับกะทิ กะทิก็เชื่อว่าแม่เข้าใจได้โดยที่กะทิไม่ต้องอธิบาย

กะทิกราบพระก่อนนอน พรุ่งนี้ต้องตื่นแต่เช้าไปโรงเรียน ทุกอย่างเหมือนเดิม ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง แล้วเสียงตะลิวของยายก็จะปลุกให้กะทิตื่นขึ้นพบกับโลกใบนี้อีกครั้ง

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๔๕)

แม้ว่ากะทิโศกเศร้าเพราะสูญเสียแม่ แต่ผู้แต่งก็ปิดเรื่องโดยให้กะทิรู้จักระงับความเศร้าโศกด้วยการยึดศาสนาเป็นที่พึ่งพิง ตามที่ได้รับกรอบรมสั่งสอนจากคนรอบข้างโดยเฉพาะจากแม่ ที่ให้มองชีวิตในปัจจุบันตามสภาพที่พบเห็นในแต่ละวันหรืออยู่กับปัจจุบัน คือการไปโรงเรียนและเสียงปลุกด้วยเสียงการทำอาหารของยาย เป็นความคิดเชิงบวกที่ได้รับอิทธิพลจากผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรม ทำให้กะทิคลี่คลายปัญหาได้ลุล่วงและเป็น “ความสุขของกะทิ” ตามชื่อเรื่องนวนิยาย

นวนิยายเรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ ปิดเรื่องด้วยการที่กะทิกลับไปใช้ชีวิตที่บ้านริมคลองเหมือนเดิม หลังจากที่กะทิได้รับประสบการณ์จากการไปอยู่บ้านกลางเมือง เป็นเรื่องราวที่ทุกข์และสุข เหมือนเพลงที่มีลีลาจังหวะแตกต่างกัน ดังนี้

ชีวิตก็เหมือนบทเพลง ต่างลีลา ต่างจังหวะ มีทั้งโศกเศร้าเหงาซึ่ง ทั้งสุข สนุกเรริงร่า และแน่นอนว่าคละเคล้ากันไป ยามทุกข์ คงไม่มีอะไรดีกว่าอดทน และรอให้ทุกอย่างผ่านไปไปในที่สุด ยามสุข ก็คงไม่หลงลืมว่าวันข้างหน้าอาจมีสิ่งเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้

สำหรับกะทิ บทเพลงชีวิตเพียงชีวิตเพียงเริ่มต้น แม้จะยังไม่มีท่วงทำนองชัดเจน แต่การได้สัมผัสลีลาชีวิตผู้คนรอบข้างก็ทำให้รู้ว่าสำเนียงชีวิตนั้น หลากหลาย มีเพียงความรักความเข้าใจกันและกันเท่านั้นที่จะประคับประคองแต่ ละบทเพลงชีวิตให้สอดคล้องประสานรับส่ง และสร้างเสียงเสนาะไพเราะเพราะพริ้งจน เป็นหนึ่งบทเพลงอันยิ่งใหญ่ได้

ชีวิตดำเนินต่อไปที่บ้านริมคลองหลังเล็กแห่งนี้ และยังคงรังสรรค์บท เพลงชีวิตสืบไป

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๒๐๑)

ตัวอย่างข้างต้น แสดงถึงความคิดถึงแม่หลังจากกะทิได้รับรู้เรื่องราวของแม่ที่บ้านกลางเมือง เป็นความรู้สึกสูญเสียคนที่รัก ในขณะที่เดียวกันแม่ก็มีความสุขที่มีลูกเป็นตัวแทนของความรัก แม่ได้ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ชีวิตมีทั้งทุกข์และสุข ดังที่ผู้แต่งเปรียบเทียบชีวิตกับบทเพลง มีท่วงทำนองชีวิตหรือลีลาจังหวะของเพลง และจบลงด้วยความสุขดังที่กะทิกลับมาอยู่ที่บ้านริมคลอง ซึ่งเป็นบทเพลงของชีวิตที่มีความสุขดังที่กะทิคุ้นเคย เป็นวิธีคลี่คลายปัญหาความทุกข์โศกจากการสูญเสียได้ทางหนึ่งของกะทิ

นวนิยายเรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก ปิดเรื่องด้วยแนวคิดของกะทิยังคงมีความสุขในโลกใบเล็กที่ตนอยู่อาศัย ด้วยความเชื่อว่า ความสุขสามารถหาได้ง่ายจากกิจวัตรประจำวัน จากคนรอบข้าง เป็นความสุขสงบในโลกใบเล็กของแต่ละคน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กะทิเริ่มจากถ่ายภาพสังคมาครอบตัว วัด หมูบ้าน ร้านค้า ทุ่งนา ทุกสิ่งมี วิญญาณและมีเรื่องเล่าที่จะถ่ายทอดออกมาได้ กะทิไม่รู้ว่าในอนาคตสังคมาและ โลกครอบตัวจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร แต่วันนี้ ทั้งหมดคือโลกที่กะทิอยู่อาศัย และรักใคร่

กะทียังเชื่อว่าทุกคนมีโลกใบเล็กของตัวเอง การใช้ชีวิตให้มีความสุขใจ
นั้นเป็นเรื่องทำได้ โลกใบเล็กหลายใบรวมกันเป็นโลกใบใหญ่ หากล้วนมีความสุขก็
คุ้มค่าเกินกว่าสิ่งใด

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๑๔๐)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ในการปิดเรื่องดังกล่าวสื่อแนวคิดไว้ถึงแม้ว่ากะทิได้มีโอกาสออก
สู่โลกกว้างใหญ่ ได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ได้เรียนรู้ความทุกข์และความสุข และความรัก
ของคนในแวดล้อมในโลกใบเล็กของกะทิ มีทั้งตายายลุงน้ำ ซึ่งจะเป็นกำลังใจช่วยให้กะทิเติบโต
เป็นผู้ใหญ่ที่สามารถปรับตัวและกล้าหาญที่จะก้าวสู่โลกกว้างใหญ่ และในเวลาี่ กะทิสู้สึกมี
ความสุขเพราะยังอยู่ในโลกใบเล็กที่มีความรักความเอื้ออาทรจากคนรอบข้าง

๓.๕.๒ ปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ

การปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบเอง เป็นการจบเรื่องที่ไม่สมบูรณ์แบบ
หรือไม่ได้บอกโดยตรงว่าเรื่องจะเป็นไปอย่างไรในที่สุด หรือใช้วิธีทิ้งคำถามไว้ให้ผู้อ่านไปคิด
คำตอบเอาเอง

ในนวนิยายเรื่อง ความสุขของกะทิ ในบท โองและอ่าง ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการปิดเรื่อง
แบบทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบเอง จากเหตุการณ์ที่กะทิแอบซ่อนตัวในโอง และได้ยินคำพูด
ของตา ดังตัวอย่าง

เมื่อหน้าฝนก็ต้องล้างโองใส่น้ำคั้นเป็นการใหญ่ เพื่อปิดรอไว้รับน้ำฝน
ปีถัดไป กะทิชอบปีนลงไปเล่นในโอง เนื้อดินข้างในเย็นฉ่ำ โองใบใหญ่มีเนื้อที่
พอให้กะทิตัวเล็ก ๆ ลงไปนั่งได้สบาย เป็นที่ซ่อนตัวที่มีแต่กะทิรู้อยู่คนเดียว ตา
จึงไม่รู้ว่ากะทิได้ยินเสียงของตาพูดกับใครคนหนึ่งทางโทรศัพท์ว่า

“จะให้รอนโรงเรียนปิดเทอมก่อนหรือ เรามีเวลามากขนาดนั้นจริงหรือ
เปล่า”

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๓๑)

ตัวอย่างที่ยกมามีดังกล่าวเป็นตัวอย่างปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านคิดเอาเอง โดยกล่าวว่า
กะทิชอบปีนเข้าไปเล่นซ่อนตัวในโองเก็บน้ำฝน และในวันนั้น เมื่อกะทิซ่อนอยู่ในโอง ได้ยินตา
คุยโทรศัพท์ซึ่งเกี่ยวข้องกับกะทิ ผู้แต่งจบลงด้วยคำพูดของตา ทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยกับเรื่อง
ที่ตาพูดถึง และคาดเดาว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรต่อไป

ในนวนิยายเล่มที่สอง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ บทตะเกียงเจ้าพายุ ผู้แต่ง
ได้ปิดเรื่องในตอนที่ครูตราตรีกับกะทิไปพบทารกใต้ต้นโพหลังวัด ดังเนื้อความต่อไปนี้

“ได้ยินเสียงอะไรไหม ฦกมล” ครูราตรีเรียกชื่อจริงของกะทิ

“ครูว่าฟังเหมือนเสียงลูกแมวนะ” ครูพูด พลังชูตะเกียงที่ตาให้ถือติดมือมาขึ้นสูง

กะทิอยากจะหลับตาชุกอยู่หลังครุมมากกว่าจะช่วยมองหาอะไรในวัดทั้งนั้น แต่กะทิต้องลืมตาโพลงเมื่อครูร้องอุทานเสียงดัง พลังส่งตะเกียงมาให้กะทิถือแทนก่อนจะทรุดตัวลงนั่ง

แสงจากตะเกียงส่องให้เห็นบนพื้นดินทราย ใต้ต้นโพมีห่อผ้าวางอยู่ วัดดูในห่อผ้าส่งเสียงร้องคล้ายแมว เมื่อครูราตรีคลี่ห่อผ้าออก ก็พบว่ามีการกวัดแกว่งนอนอยู่

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๓๘)

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นเป็นการปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาให้ผู้อ่าน เมื่อกะทิกับครูราตรีไปเข้าห้องน้ำหลังวัด ได้ยินเสียงเด็กร้องเหมือนแมวร้อง เรื่องก็ได้จบลง โดยทิ้งปัญหาว่าเด็กทารกนี้เป็นลูกของใคร และมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นก่อนหน้านี้ และจะเป็นอย่างไรต่อไป เป็นทั้งคำถามให้ผู้อ่าน สงสัยและคิดคำตอบนานาประการ ซึ่งทำให้ผู้อ่านอยากจะติดตามเรื่องราวต่อไป

ในนวนิยายเล่มที่สาม ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก บทของกับแสดมภ์ ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการปิดเรื่องโดยพ่อได้เขียนจดหมายมาถึงกะทิ กะทิรู้สึกสับสน และจบลงด้วยว่ากะทิต้องตัดสินใจอีกครั้ง ดังเนื้อหาที่ยกมาต่อไปนี้

เนื้อความที่รับรู้จากจดหมายทำให้ทั้งตาทั้งกะทินั่งนิ่งในความเงียบ แล้วกะทิก็อย ๆ ลูกออกมา พูดพึมพำกับตาทำนองว่าจะลงไปเอาของที่วางทิ้งไว้บนแคร่ใต้ถุนบ้าน

กะทิพับจดหมายเก็บใส่ซอง ลงบันไดมา และออกวิ่งไปทำน้ำ

น้ำตาเอ่อทันจนต้องยกมือขึ้นปาดทิ้ง

พ่อเขียนจดหมายมาหา แต่อารมณ์ที่กะทิได้จากซองจดหมายกับนี้ช่าง

สับสน ใบหน้าของกะทิเผือดซีดสลับกับแดงจัดย้ำความจริงข้อหนึ่ง

อีกครั้งแล้วว่าที่กะทิต้องตัดสินใจ

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๕)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการปิดเรื่องในเหตุการณ์ที่กะทิอ่านจดหมายจากพ่อแล้ว กะทิแสดงอาการและความรู้สึกที่สับสน สะท้อนถึงความขัดแย้งภายในจิตใจของกะทิ แล้วจบลงว่า กะทิต้องตัดสินใจ ซึ่งผู้อ่านจะคาดเดาว่ากะทิตัดสินใจเรื่องอะไร และจะนำไปสู่เหตุการณ์ใดในตอนต่อไป ทั้งนี้ ผู้อ่านจะสามารถตีความจากท่าทางการแสดงออกของกะทิกับคำว่า น่าจะเป็นเรื่องใหญ่ ที่มีความสำคัญต่อชีวิตของกะทิ

๓.๕.๓ ปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม

การปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรมเป็นการปิดเรื่องแบบตัวละครต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่เลวร้ายหรือไม่ดีในที่สุดท้าย ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกผิดหวังหรือโศกเศร้าไปตามเรื่องราวและของตัวละคร

ในนวนิยายเล่มที่หนึ่ง ความสุขของกะทิ ในบทชื่อ ต้นสน ผู้แต่งมีกลวิธีการปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม ในฉากและบรรยากาศตอนที่แม่ของกะทิเสียชีวิต ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คืนนั้นกะทิตื่นมากลางดึก รู้สึกแปลกในใจชอบกล อาจเป็นเพราะคำพูดของแม่เมื่อตอนนั่งดูพระอาทิตย์ตกดินด้วยกัน แม่พูดลอย ๆ ว่า ไม่อยากให้ฟ้ามีดเลย

คงไม่ใช่แต่กะทิคนเดียวที่นอนไม่หลับ กะทิย่องลงบันไดมาถึงเรือนเล็ก และเห็นน้ำก้นดั่งอยู่ข้างเตียงของแม่ น้ำก้นดั่งเป็นคนเดียวที่กะทิไม่เคยเห็นแสดงอารมณ์หรือน้ำตา แต่ในแสงสลัวของห้องพักคนเจ็บ กะทิเห็นไหล่ทั้งคู่ของน้ำก้นดั่งสั่นสะท้าน สุดท้ายกะทิเห็นน้ำก้นดั่งชบหน้าลงข้างตัวของแม่อยู่นั่นนาน

ไม่มีสัญญาณรับรู้ใด ๆ จากใบหน้าได้ก่อกเครื่องใบแพพ

ดวงจันทร์เหลือเพียงเสี้ยวเล็ก ๆ อยู่กลางฟ้า เงามต้นสนริมรั้วเอนตามแรงลมน้อย ๆ นาทิเหมือนหยุดนิ่ง นิ่งจนกว่าดวงตะวันจะขึ้นอีกครั้งอย่างสดชื่นสวยงามพ้นจากของฟ้าเหนือทะเล ปลูกทุกสรรพชีวิตบนโลกให้ตื่นขึ้น แต่ไม่มีแม่รวมอยู่ด้วยอีกต่อไป

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๗๓ - ๗๔)

ตัวอย่างการปิดเรื่องข้างต้นเป็นการปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม ผู้แต่งใช้ฉากในเวลากลางคืนและบรรยากาศบ้านชายทะเล เป็นเวลาที่แม่จากไป และบรรยายภาพน้ำก้นดั่ง ผู้ชายที่เข้มแข็งไม่เคย “แสดงอารมณ์หรือน้ำตา” นิ่งร้องไห้อยู่ข้างเตียงของแม่ มีแสงสลัวของดวงจันทร์เสี้ยว เงามของต้นสนที่เอน ลมที่อ่อนแรง ล้วนสื่อความหมายแสดงถึงชีวิตที่ได้หยุดนิ่ง และถ่ายทอดถึงความในใจของกะทิที่สูญเสียคนที่รักมากที่สุด ผู้อ่านจะรู้สึกโศกเศร้ากับเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องที่ตัวละครเผชิญกับการสูญเสียตามที่ผู้แต่งสื่อผ่านเหตุการณ์ ฉากและบรรยากาศที่โศกเศร้า

ในนวนิยายเล่มที่สาม ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก ในบท ขวากับคำ กะทิเดินทางไปช่วยชีวิตน้องที่ต่างประเทศ แต่น้องได้เสียชีวิตไปก่อน เรื่องจบลงในฉากของวันจัดพิธีฝังศพ เป็นบรรยากาศที่แสดงให้เห็นถึงความโศกเศร้าของตัวละคร ดังนี้

ฝนพรหมเป็นละอองตลอดพิธีฝังศพ น้ำซินดี้มีเพื่อนมาช่วยดูแลหลายคน และกะทิกก็คิดถึงใจที่น้ำซินดี้มีผ้าคลุมหน้า เสียงร้องไห้อย่างกลั่นไม่อยู่ของน้ำซินดี้ ตอนโลงใบเล็กหย่อนลงหลุมบาดใจทุกคน กะทิวางกุหลาบสีแดงบนโลงและโยน ดินลงในหลุมเหมือนคนอื่น ๆ

กะทิกอดพ่อเมื่อตอนลากันในวันนั้น และไม้โทษพ่อเลย ถ้าต่อมาพ่อจะ จำไม่ได้ว่ากะทิกลาพ่อตอนไหน ท่ามกลางความเศร้าโศกเสียใจนี้

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๑๐๐)

จากตัวอย่างการปิดเรื่องที่ยกมาข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้แต่งสะท้อนความโศกเศร้าในบรรยากาศของพิธีฝังศพมะลิ ความโศกเศร้าของน้ำซินดี้ผู้เป็นแม่ ภาพโลงศพขนาดเล็กที่น่าสลดใจ ว่าเด็กที่อายุน้อยและน่ารักไม่ควรจะเสียชีวิตในวัยเยาว์ แม้แต่ดินฟ้าอากาศ “ฝนพรหมเป็นละอองตลอดพิธีฝังศพ” เสมือนว่าฟ้ายังเสียใจจนร้องไห้เป็นสายฝน การจบเรื่องที่โศกเศร้าเช่นนี้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเศร้าใจไปกับพ่อแม่ และรู้สึกเสียใจชีวิตของตัวละครที่ควรจะได้โตและเป็นผู้ใหญ่ต่อไป

สรุปได้ว่า จากการศึกษาวิเคราะห์หลักวิธีการปิดเรื่องในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ พบว่ามีกลวิธีการปิดเรื่องทั้งหมด ๓ ลักษณะ ได้แก่ การปิดเรื่องแบบสุมนาฏกรรม จบเรื่องโดยที่ปัญหาทั้งหมดได้คลี่คลายลงอย่างดี ผู้อ่านจะรู้สึกมีความสุขสมหวังไปกับตัวละคร การปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ เป็นกลวิธีที่ทิ้งท้ายไว้ให้ผู้อ่านคาดเดาเอาเองและสนใจอ่านเพื่อค้นหาคำตอบในเรื่องต่อไป และการปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม พบว่าผู้แต่งใช้น้อยมาก เพราะเป็นกลวิธีที่ทำให้ผู้อ่านผิดหวังและรู้สึกเศร้าโศกไปตามตัวละคร แต่ผู้แต่งก็เลือกนำมาใช้ให้เหมาะกับเหตุการณ์ที่ดำเนินไปตามโครงเรื่อง และสะท้อนให้เห็นว่าชีวิตมนุษย์มีทั้งความสมหวังมีความสุขและความผิดหวัง หรือความสูญเสีย ที่ทำให้มีความทุกข์ นวนิยายจึงมีการปิดเรื่องหลายลักษณะ มีความหลากหลาย และมีสีสันที่ชวนติดตามอ่านมากขึ้น

๓.๖ ตัวละคร

ตัวละคร เป็นผู้ที่มิบทบาทในเรื่องเพื่อให้เรื่องดำเนินไปตามเค้าโครงที่ผู้แต่งกำหนดไว้ ตัวละครอาจเป็นมนุษย์ หรือไม่ได้เป็นมนุษย์ที่มีพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดอย่างมนุษย์ก็ได้ ผู้แต่งบางคนจึงสร้างตัวละครเป็นสัตว์ ต้นไม้ วัตถุ ฯลฯ มีความคิดและพฤติกรรมเหมือนมนุษย์ ตัวละครจะมีการกำหนดชื่อ รูปร่างหน้าตา เพศ วัย อุปนิสัย บทบาท เป็นต้น ที่ทำให้ง่ายกับตัวละคร มีความสมจริง

ในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ผู้แต่งได้สร้างตัวละครที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินเรื่อง มีตัวละครหลายตัว โดยมีตัวละครเอกคือ กะทิ ตา กบชาย และตัวละครรองคือ แม่ พ่อ พี่ทอง ลุงตอง น้าฉา กับน้ำกั้นต์ ตัวละครเหล่านี้มีความสมจริงคือ มีลักษณะ มีนิสัยหรือพฤติกรรมเป็นไปตามเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม คล้ายบุคคลที่มีอยู่ในชีวิตจริง และช่วยให้เรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องได้อย่างดี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๖.๑ ตัวละครเอก

ตัวละครเอกเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในเรื่อง ซึ่งทำให้เกิดเรื่องราวขึ้นมา และมีบทบาทช่วยให้เรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องและผู้แต่งกำหนดไว้ ในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ มีตัวละครเอก ๓ ตัว ได้แก่ กะทิ ตา และยาย

๓.๖.๑.๑ กะทิ

ตัวละคร “กะทิ” เป็นตัวละครเอกที่มีความสมจริง เป็นเด็กหญิงอายุน้อย เฉลียวฉลาด และอาศัยอยู่กับตา ยายที่บ้านริมคลองตั้งแต่เล็ก แม้ว่าพ่อแม่เลิกกันตั้งแต่กะทิยังไม่เกิด แต่ด้วยการอบรมเลี้ยงดูของตา ยายและสภาพแวดล้อมในชนบท ทำให้กะทิเป็นเด็กที่ฉลาดคิด มีน้ำใจ และมีความน่ารักตามวัย แม้ว่าเมื่อแม่จะเสียชีวิต และกะทิรู้สึกเศร้าเสียใจและยังคิดถึงแม่อยู่เสมอ แต่กะทิก็ปรับตัวได้และสามารถเผชิญกับปัญหาในการดำเนินชีวิตด้วยจิตใจที่เข้มแข็ง กะทิมองโลกในแง่ดี และมีพัฒนาการการเติบโตขึ้นตามเวลาที่ผ่านไป จากการเลี้ยงดูของตา ยายและการเอาใจใส่ของลุงกับน้า ๆ กะทิมีแนวคิดในการดำเนินชีวิตโดยปฏิบัติตามคำสอนของแม่ ดังข้อความในเรื่องต่อไปนี้

การเดินทางของกะทิสิ้นสุดลงเมื่อรถจอดที่บ้านริมคลอง ที่จริงแล้วกะทิอยากจะเรียกว่าเป็นการสิ้นสุดการผจญภัยในโลกกว้างเสียมากกว่า แบบที่ต้องสืบค้นและคลี่ปมปริศนา เหมือนในหนังสือที่กะทิเคยอ่าน ครั้งหนึ่งแม่บอกว่า คนเราก็ไม่ต่างจากตัวละครในหนังสือ ที่ต้องเผชิญกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิต และเมื่อผ่านพ้นมาได้ก็จะมีอารมณ์ในเนื้ออารมณ์ เป็นคนเต็มคนมากขึ้น และมองทุกอย่างเปลี่ยนไป แม่ชอบใช้ “คำใหญ่” กับกะทิ ฟังดูดี และบางทีจะเข้าใจยาก แต่ ณ นานี้ กะทิสู้จริง ๆ ว่าตัวเอง “โต” ขึ้น

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๑๑๒)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า กะทิแตกต่างจากเด็กคนอื่น ๆ เพราะกะทิมีพัฒนาการและได้รับการอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดี ทำให้กะทิ “โต” ขึ้น ซึ่งหมายถึงมีวุฒิภาวะและสามารถปรับตัวได้ดี เพราะได้เผชิญสิ่งต่าง ๆ ในช่วงชีวิตที่ลำบากโดยเฉพาะการสูญเสียแม่ แต่กะทิก็ผ่านพ้นปัญหาและ

อุปสรรคต่าง ๆ ได้ด้วยข้อคิดจากคำสอนของแม่ที่กะทิจดจำไว้ในใจ ถึงแม้ว่าจะเข้าใจคำพูดของแม่ได้ยาก แต่เมื่อกะทิมิประสบการณ์และได้เผชิญกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตจริง กะทิก็ตริเริ่มเข้าใจชีวิตและรู้สึกว่ตัวเองเติบโตขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะของเด็กทั่วไปที่ควรจะพัฒนาและเติบโตในสังคมได้อย่างมีความสุข

๓.๖.๑.๒ ตา

ผู้แต่งได้สร้างตัวละคร “ตา” ให้เป็นตัวละครเอกที่เป็นคนแก่ในอุดมคติ ซึ่งอาจจะหาได้ยากในสังคม ตาเป็นนักกฎหมายที่มีชื่อเสียง เรียนจบจากต่างประเทศ ทำงานและมีฐานะที่ดี เมื่อเกษียณจากราชการได้เลือกกลับมาใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายอย่างชาวบ้านธรรมดาที่บ้านหลังริมคลองที่ปิดทึบร้างไว้ ซึ่งอาจจะหาได้ยากที่คนมีความรู้สูง มีชื่อเสียง และมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีจะละทิ้งชีวิตในเมืองมาใช้ชีวิตที่สงบเงียบในชนบท แต่ความสมจริงของตัวละครนี้คือ การเป็นผู้ใหญ่ที่น่าเคารพนับถือ มีแนวคิดในการใช้ชีวิตอย่างมั่งคั่ง มีอารมณ์ขัน ใจกว้าง และห่วงใยดูแลหลานอย่างสม่ำเสมอ ดังเนื้อเรื่องต่อไปนี้

ตาจะพายเรืออย่างสบายอารมณ์ ไม่นึกกะเกณฑ์ว่าจะต้องออกจากบ้านกี่โมง จอดแวะตรงไหนกี่โมง และกลับถึงบ้านกี่โมง ไม่ใช่รายการท่องเที่ยวที่ทัวร์ตามตารางรถไฟตาบอก แต่เป็นทัวร์ตามอำเภอใจต่างหาก

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๒๔)

หมู่บ้านริมคลอง โชคดีจริง ๆ ที่ตาเกษียณจากงานในกรุงเทพฯ แล้วเลือกกลับมาอยู่ที่บ้านหลังเดิมของทวดที่ปิดร้างมานาน ตาร่ำเรียนจากเมืองนอกเมื่อนานา เป็นนักกฎหมายมือหนึ่ง เป็นที่ยอมรับทั่วบ้านทั่วเมือง ทำเงินเป็นถุงเป็นถัง ช่วยเหลือคนมามาก หากไม่ได้ตาชาวบ้านคงถูกเอาเปรียบ ที่ดินทำกินของบรรพบุรุษคง...ตายกมือห้ำ

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๒๗)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ตาเป็นตัวละครชายสูงอายุเป็นวัยซึ่งชื่นชอบชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและสบาย ๆ ดังนั้นหลังจากเกษียณจึงใช้ชีวิตอย่างมีความสุขที่บ้านริมคลอง ไม่มีกฎเกณฑ์บังคับมากมาย เป็นลักษณะธรรมชาติของมนุษย์ เมื่อทำงานเคร่งเครียดมาเป็นเวลานานแล้ว ก็ย่อมต้องการพักผ่อนในช่วงชีวิตในขั้นปลาย

๓.๖.๑.๓ ยาย

“ยาย” เป็นตัวละครเอกที่ผู้แต่งได้สร้างขึ้นมาเป็นภรรยาคู่ชีวิตของตา เป็นตัวละครในอุดมคติและมีความสมจริง ในอดีตยายทำงานเป็นเลขานุการของผู้บริหารของโรงแรมระดับห้าดาว แต่หลังจากเกษียณ ยายมาใช้ชีวิตที่บ้านริมคลองกับตา ทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ดูแลและคุมงานบ้าน

ทั้งหมด ชายมีลักษณะสมจริงที่เป็นผู้หญิงสูงอายุที่มีพื้นฐานชีวิตและการทำงานเป็นคนขยัน มีความเป็นระเบียบและละเอียดลออ รักและเลียดูหลานกะทิเป็นอย่างดี ดั้งเนื้อเรื่องต่อไปนี้

ฟังดูเหมือนมีโองหรือคุ่มกินความจำเป็น แต่จำนวนสิบเจ็ดใบมีเหตุผล แอบแฝงอยู่ตรงที่ชายถือเรื่องความสะอาด ใบไหนใส่น้ำกิน น้ำใช้ น้ำดื่ม ต้อง แยกกันเด็ดขาด ห้ามปะปน คาเกาหัวว่ามันจะต่างอะไรกันนักหนา ลงคอ ล้าง เท้า ก็เหมือนๆ กัน ชายยืนกรานว่าไม่เหมือน น้ำกินใส่ในโองมังกรใบโตตั้งไว้ ในครัวสำหรับใช้ประกอบอาหารอย่างเดียว น้ำใช้ใส่ในคุ่มซิเมนต์อยู่ใต้ถุน เอาไว้ซักผ้าล้างจาน ส่วนน้ำคั้นนั้นพิเศษสุด ตั้งไว้ได้รางน้ำฝน เอาไว้ดื่มใส่ขวด คั้นคั้บกระหาย

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๓๐)

แน่นอนว่าชายไม่ใช่แม่บ้านมาทั้งชีวิต ตาบอกว่าชายตีบทแตกในช่วงไม่กี่ ปี ไม่เหลือร่องรอยใดๆ นายใหญ่โรงแรมห้าดาวเลยสิน่า

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๓๖)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ชายเป็นคนละเอียดอ่อน มีระบบระเบียบในการใช้สิ่งของต่าง ๆ สมตามที่ได้รับการศึกษาและเคยทำงานเป็นเลขานุการมาก่อน ชายจึงเคยชินกับการจัดระบบ ระเบียบในการดำเนินชีวิตและกิจวัตรประจำวัน ดังเช่นการแบ่งการใช้โองน้ำเป็นหมวดหมู่ และการสั่งให้คนอื่น ๆ ในครอบครัวต้องปฏิบัติตาม พฤติกรรมของชายจึงเป็นลักษณะที่สมจริง ของผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมมาจนเป็นคนเจ้าระเบียบมาโดยตลอด

๓.๖.๒ ตัวละครรอง

ตัวละครรองหรือตัวละครประกอบ เป็นตัวละครที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ปมขัดแย้งเพื่อให้ เรื่องดำเนินไปอย่างเข้มข้น ตัวละครรองถือได้ว่าเป็นสีสันของเรื่องที่จะขาดไปไม่ได้ ในนวนิยาย ชุด ความสุขของกะทิ ผู้แต่งได้สร้างตัวละครรองที่มีลักษณะที่สมจริง และมีบทบาทส่งเสริมให้ ตัวละครเอกมีความเด่นชัด ตัวละครรองในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ได้แก่ แม่ พี่ทอง ลูกตอง น้ำภา น้ำกันต์ และพ่อ

๓.๖.๒.๑ แม่

“แม่” เป็นตัวละครผู้หญิงสมัยใหม่ที่มีความรู้ด้านกฎหมาย เป็นผู้หญิงเก่ง และมีความเชื่อมั่นในตัวเอง สามารถกำหนดและวางแผนชีวิตอย่างกล้าหาญตามแบบของผู้หญิงใน ปัจจุบันที่มีการศึกษาและประสบการณ์การทำงานในต่างประเทศ แม่มีอิสระในการเลือกคู่ครอง และเมื่อไม่สมหวังในเรื่องความรัก แม่ก็มีเหตุผลที่จะตัดสินใจอย่างเด็ดขาดที่จะเลิกร้างกับพ่อและ

เดินทางกลับเมืองไทยทันที เมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ก็มีใจที่เด็ดเดี่ยวว่าจะเลี้ยงลูกตามลำพังด้วยตัวเองและยังไม่ยอมบอกพ่ออีกด้วย

แม่เลี้ยงลูกะทิจนอายุประมาณ ๔ ขวบ แม่เริ่มป่วยเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง จึงจำเป็นต้องฝากให้ตายายช่วยเลี้ยงลูกะทิต่อไป แล้วไปเก็บตัวรักษาตัวเองที่บ้านชายทะเลหัวหิน ในช่วงสุดท้ายของชีวิต แม่ได้ใช้เวลาที่เหลืออยู่กับกะทิ ให้กะทิกินพบประวัติชีวิตของแม่และการเกิดมาของกะทิด้วยตัวเอง นอกจากนี้ ยังทิ้งจดหมายให้กะทิรู้ว่าพ่ออยู่ต่างประเทศ โดยให้กะทิตัดสินใจว่าจะส่งไปให้พ่อรู้เรื่องทั้งหมดหรือไม่ จดหมายของแม่นำไปสู่การคลี่คลายว่ากะทิมีพ่อเป็นใคร และผูกปมปัญหาที่นำไปสู่การไปสู่โลกกว้างของกะทิ

แม่จึงเป็นตัวละครผู้หญิงสมัยใหม่ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีมากขึ้น สมจริงเพราะผู้แต่งได้ปูพื้นฐานเรื่องราวของแม่ที่ทำให้แม่มีพฤติกรรมและความคิดในการเสียสละคุ้มครอง และแยกทางมาดำเนินชีวิตและเลี้ยงตัวเองด้วยตัวเองได้อย่างเข้มแข็งตามลำพัง ดังนี้

“แม่ควรจะรอให้พ่ออธิบาย แต่แม่ไม่ทำ แม่เกาะลิซ่าแถมเหมือนเด็กหลงทาง และพยายามทำความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดเท่าที่ยังพอมีสติหลงเหลืออยู่ในเวลานั้น แม่ไม่เคยเป็นคู่ต่อสู้ของใครในสนามชีวิตมาก่อน แม่อาจทวงสิทธิ์ตามกฎหมายให้ใครต่อใครในชีวิตทำงาน แต่เมื่อเป็นเรื่องหัวใจ แม่ไม่เคยคิดว่าการทวงสิทธิ์จะให้ได้ได้ของรักคืนมา ... แม่กลับมากรุงเทพฯ และได้ของปลอมใจชิ้นใหญ่ในชีวิต หนูรู้ใช้ไหมคะว่าคืออะไร”

ถึงตรงนี้ กะทิรู้ว่าแม่หมายถึงลูกสาวคนนี้นั่นเอง

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๑๒๐)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่าแม่เป็นคนที่เข้มแข็ง เลือกลงทางเดินชีวิตของตัวเองได้โดยลำพัง รู้ว่าตัวเองต้องการและควรจะทำอย่างไรต่อไป แม้กระทั่งเรื่องความรัก แม่ก็มีความคิดเป็นของตัวเองที่จะไม่ครอบครองคนที่ไม่ได้รักแม่อย่างแท้จริง ซึ่งสะท้อนให้เห็นแนวความคิดของพุทธศาสนาที่แม่ยึดเหนี่ยวนำมาใช้ในชีวิต และแม่ก็ได้มีความสุขเป็นเครื่องตอบแทนเมื่อแม่ตั้งครรภ์ และมีกะทิเป็นความรักที่แม่ได้รับทดแทนความรักจากพ่อ

๓.๖.๒.๒ พ่อ

“พ่อ” เป็นตัวละครผู้ชายเชื้อชาติพม่า แต่เกิดสงครามในประเทศจึงลี้ภัยไปอยู่ที่ประเทศอังกฤษ และได้พบกับแม่ที่ลอนดอน หลังการแต่งงาน แม่ไว้ว่างใจพ่อตลอดมา ต่อมาพ่อได้พบคนรักเก่าเมื่อแม่ไปทำงานที่ฮ่องกง และมีความสัมพันธ์กัน เมื่อแม่กลับมาพบกับความจริง แม่จึงเลิกกับพ่อ โดยไม่ฟังคำอธิบาย แม่ห้ามไม่ให้พ่อติดต่อหากพ่อรักแม่จริง พ่อจึงไม่ได้ติดต่อกับแม่เลย พ่อรู้เรื่องราวทั้งหมดและรู้ว่ามีกะทิเป็นลูกคนโตมาจากลุงวสันต์ และได้ขอให้กะทิไปช่วยถ่ายไขกระดูกเพื่อช่วยชีวิตมะลิลูกสาวคนเล็กที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว

พ่อเป็นตัวละครผู้ชายที่สมจริง รักแม่ แต่ก็ยังรักคนรักเก่า และในฐานะที่เป็นพ่อก็มีความรักและห่วงใยลูกเสมอ ถึงแม้จะไม่เคยเห็นและเลี้ยงดูลูกมาตั้งแต่เด็ก เป็นความรักและความผูกพันกับกะทิที่เป็นสายโลหิตอีกคนหนึ่ง พ่อจึงเป็นตัวละครที่ทำหน้าที่เป็นพ่อที่ดีในชีวิตจริงสำหรับกะทิ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เพื่อนร่วมงานของชินดีให้เราืมใช้ครับ เขาไม่อยู่ ไปอบรมต่างประเทศหนึ่งเดือน ผมอยู่ห้องถัดขึ้นไปอีกชั้น แต่ช่วงนี้เราใช้โรงพยาบาลเป็นบ้านมาเป็นเดือนแล้วครับ”

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๖๘)

“พ่อหวังแค่ว่าสักวันภรรยาจะให้อภัยพ่อ แต่ก็สายไปแล้ว พ่อก้าวเข้าเกินไปในชีวิตเสมอ พ่อได้แต่หวังว่าพ่อไม่ซ้ำเกินไปกับลูก”

พ่อสวดภาวนา

“พ่อดีใจที่ทุกคนดูแลลูกอย่างดี พ่ออยากมีที่ทางในชีวิตของลูกบ้าง ถ้าลูกต้องการและคนอื่นไม่ขัดข้อง”

พ่อยิ้มน้อย ๆ คงนึกถึง “พิศสง” ของลุงตองที่กะทิเข้าใจว่าซักพอกพ่ออยู่ครั้งคืน

“ขอแค่ให้ลูกรู้ว่าพ่ออยู่ตรงนี้ และเรียกหาได้ทุกครั้งที่ต้องการ”

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๑๓๑)

ตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า พ่อได้ทำหน้าที่เป็นพ่อที่ดีเท่าที่ทำได้แล้ว คุณแม่ลูกสาวที่ป่วยหนักอย่างใกล้ชิดที่โรงพยาบาลเป็นเวลาเกือบเดือน หลังจากแม่และมะลิเสียชีวิตไป พ่อก็เดินทางมาประเทศไทย และพูดคุยกับกะทิว่าพ่oSำนึกผิดแม่จะไม่สามารถขอโทษแม่ได้ แต่พ่อก็จะชดเชยอดีตที่ผ่านมาโดยจะทำหน้าที่เป็นพ่อที่สมบูรณ์ แสดงว่าตัวละครพ่อเป็นคนดีที่มีความสำนึกผิด และรู้จักทำหน้าที่ของตัวเอง เป็นตัวละครที่สมจริง

๓.๖.๒.๓ พี่ทอง

“พี่ทอง” เป็นตัวละครเด็กโตในชนบทริมคลอง พุคน้อย มีนิสัยเงียบ ๆ และมีบทบาทที่ช่วยชีวิตกะทิ ทำให้กะทิมีชีวิตรอดและเติบโตไปตามวัย ในตอนที่แม่พาไปพายเรือเล่นแล้วเกิดอุบัติเหตุเรือที่กะทินั่งอยู่คนเดียวได้หลุดลอยไปกลางน้ำขณะเกิดพายุฝน พี่ทองจึงเป็นเพื่อนเล่นที่สนิทสนมกับกะทิ ช่วยยให้กะทิดำเนินชีวิตตามปกติของเด็กในชนบท

พี่ทองเป็นหลานของหลวงลุง ซึ่งในชนบททั่วไปพ่อแม่มักจะฝากลูกให้ไปอยู่วัดเพื่อให้พระอบรมสั่งสอน พี่ทองจึงมีโอกาสเรียนหนังสือ และได้ติดตามหลวงลุงไปเรียนต่างประเทศ พี่ทองจึงเป็นตัวละครที่สมจริง เป็นเด็กในชนบทและมีโอกาสเปลี่ยนฐานะให้สูงขึ้นโดยสถาบันศาสนาในสังคมไทย

สรุปว่าพระเอกที่ขี่ม้าขาวมาช่วยกะทิกับแม่ไม่ใช่ใครที่ไหน พี่ทองยิ้มสยามนั่นเอง แม่บอกว่าพี่ทองตื่นตื่นกับ “สาวชาวกรุง” วยสี่ขบมาก ชอบพายเรือมาชมโฉมสาวบ่อย ๆ วันนั้นพี่ทองคงมาอย่างเคย แล้วเลยพายเรือตามมา ตั้งใจจะมาเล่นด้วย เรือของพี่ทองปรากฏให้เห็นแทบในทันทีที่สิ้นเสียงฟ้าผ่า พี่ทองว่ายน้ำแข็งแบบเต็กริมคลองของแท้ จึงไม่ใช่เรื่องยากที่จะประคองเรือที่กะทินั่งอยู่ให้เข้ามาเทียบท่าอย่างปลอดภัย อีกทั้งอุ้มกะทิมาส่งให้ถึงมือแม่ “เหมือนแมวคาบหนู” แม่เล่าทั้งน้ำตา

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๖๘)

...พี่ทองเดินยิ้มฟันขาวมาแต่ไกล วันนั้นลุงตองสวมบทผู้ว่า คือว่าราชการกำกับให้พี่ทองสอนกะทิจีจักรยานจนสำเร็จ พี่ทองมูมานะกว่าน้ำกั้นตัวยอมวิ่งเหยาะ ๆ ประคองจักรยานให้กะทิมารั้งละไกล ๆ กะทิกลับพี่ทองปล่อยมือ ก็จ๊ะร้องบอกว่า

“พี่ทองอย่าปล่อยนะ อย่านะ”

แล้วพี่ทองก็ยอมทำตาม จนกะทิมั่นใจว่าพี่ทองจะไม่มีวันปล่อยรถจนกว่ากะทิจะบอก กลายเป็นว่าพี่ทองปล่อยให้กะทิจีเองจนสุดซอยโดยไม่รู้ตัวเลย เรียกเสียงปรบมือจากทุกคนที่มาเฝ้าเชียร์รายการจักรยานโชว์ในวันนั้น

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๑๔ - ๑๕)

พี่ทองมีบทบาทในชีวิตของกะทิในช่วงเวลาที่อยู่บ้านริมคลอง และเชื่อมโยงกับการไปสู่โลกกว้างของกะทิ เมื่อพี่ทองมีโอกาสไปต่างประเทศ และในเวลาไม่นานกะทิจีเดินทางไปหาพ่อที่ต่างประเทศ กะทิกับพี่ทองสนิทกันตั้งแต่เด็ก ๆ พุดคุยกันอย่างไม่มีความลับ ถือว่าพี่ทองเป็นผู้ช่วยกะทิตลอดเวลาเท่าที่ช่วยได้ ทำให้ชีวิตวัยเด็กของกะทิดำเนินไปตามวัย จึงเป็นตัวละครที่สมจริงในวิถีชีวิตชนบท

๓.๖.๒.๔ ลุงตอง

“ลุงตอง” เป็นตัวละครชาย เป็นญาติลูกพี่ของแม่ (เป็นลูกของพี่น้องของยาย) ที่เติบโตมาด้วยกัน มีอายุใกล้เคียงกับแม่สนิทสนมกับแม่ เพราะเรียนมหาวิทยาลัยเดียวกัน ลุงตองมีนิสัยเหมือนผู้หญิงและชอบผู้ชายด้วยกัน มีความสามารถทางศิลปะและชำนาญในงานตกแต่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวละครที่สมจริงที่พบเห็นในสังคมไทยปัจจุบันที่ยอมรับผู้ชายประเภทนี้

ลุงตองมีบทบาทในเรื่องโดยเป็นผู้ช่วยดูแลกะทิ และทำให้แม่มีความสุขก่อนเสียชีวิต นอกจากนี้ลุงตองยังมีบทบาทสำคัญในการพากะทิออกไปสู่โลกกว้าง เดินทางไปพบพ่อที่ต่างประเทศ

“หนูเกิดหลังเที่ยวคืน ก็เลยเป็นวันแห่งความรักพอดี ลุงตองดีใจมาก ‘ไม่รู้’ไปหา กุหลาบสีแดงมาจากไหน เต็มห้องไปหมด จนทะเลาะกับพยาบาล แต่ก็สวยจริงๆ มองไปทางไหนเห็นแต่สีแดงสลั่ขาว” แม่จึงไปเหมือนกำลังนึกภาพห้องพักใน โรงพยาบาลที่แปรสภาพกลายเป็นห้องแห่งความรักด้วยฝีมือนักจัดดอกไม้มืออาชีพอย่างลุงตอง

...

“ตอนนั้นตาก็บยายยังไม่ไ้ย้ายไปอยู่บ้านริมคลอง ตาเห่หนูมาก ที่จริงเห่กันหมดทุกคน ลุงตองยุ่ง่วนวายที่สุด แม่ไม่เคยเห็นลุงตองชอบเด็กคนไหนมาก่อน แต่กลับเห่หนูมากขนาดทิ้งงานมานั่งเฝ้า แล้วเลยเป็น ‘ไม้เบื่อไม้เมา’กับยายมาตั้งแต่ตอนนั้นเลย นี่ใจจะ รูปตัดผมไฟให้หนู ครบเดือนพอดี...”

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๖๕)

ลุงตองล่วงหน้าไปก่อน

ตามที่ตกลงกัน กะทิจะนั่งเครื่องบินไปลอนดอน พักเที่ยวที่นั่นสามสี่วัน แล้วนั่งรถไฟยูโรสตาร์ไปบรัสเซลส์

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๕๕)

ลุงตองมีนิสัยละเอียดอ่อน ช่วยแม่ดูแลกะทิตั้งแต่แรก ลุงตองรักกะทิตามใจงานมาเฝ้า และดูแลเอาใจใส่กะทิมาโดยตลอด และทำสิ่งที่ดี ๆ สวยงามเพื่อให้แม่สดชื่นสบายใจยามที่ต้องเลี้ยงลูกตามลำพังและในยามที่แม่ป่วยหนัก จึงเป็นหน้าที่ของลุงตองที่จะพากะทิไปพบพ่อที่ต่างประเทศ เป็น “ไม้เบื่อไม้เมา” กับยาย เนื่องจากความคิดไม่ตรงกัน มีการโต้แย้งพูดกระแนะกระแหน ทำให้เกิดเรื่องสนุก ๆ ขึ้นมาในครอบครัว

๓.๖.๒.๕ น้าฉา

“น้าฉา” เป็นตัวละครหญิง เป็นเพื่อนร่วมงานที่ช่วยเหลือดูแลแม่ในขณะที่แม่ป่วย เป็นคนเจียม ๆ เรียบร้อยแบบผู้หญิงไทย และมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ น้าฉาช่วยเหลือแม่มากมายจนเสมือนเป็นญาติสนิทคนหนึ่งและเปรียบได้กับมือซ้ายมือขวาของแม่ในตอนที่ยังทำงานได้ จึงมีความสนิทสนมกับครอบครัวของกะทิ หลังจากแม่เสียชีวิตก็ช่วยเหลือดูแลกะทิแทนแม่ รวมทั้งการเดินทางเพื่อพากะทิไปพบพ่อที่ต่างประเทศ

“แม่เพิ่งย้ายกลับมาทำงานที่กรุงเทพฯ เราสองคนแม่ลูกอยู่คอนโดกลางเมือง แม่โชคดีมีคนคอยช่วยเหลือทั้งหมด นี่วันเกิดปีแรกของหนู มีรูปน้าฉาด้วย น้าฉามาฝึกงานในสำนักงานตั้งแต่เป็นนักศึกษา พอเรียนจบแม่ก็รับมาเป็นผู้ช่วย หนูชอบน้าฉาตั้งแต่พบหน้ากันครั้งแรก แม่ถึงแม้ใจว่าเลือกคนไม่ผิด”

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๖๓)

กะทิชอบให้น้ำภูมามานอนค้างด้วยที่บ้านริมคลอง ครั้งนี้ยิ่งพิเศษกว่าเคย ตากับยายมีธุระต้องเข้ากรุงเทพฯ ลุงตองจะเป็นคนพาไป น้ำภูมิจึงลางานมาอยู่ เป็นเพื่อนกะทิตองสามวัน

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๑๕๗)

ทางเดินใน โรงพยาบาลทอดยาวเหมือนอุโมงค์ที่ยาวไม่สิ้นสุด พ่อเดิน นำหน้า น้ำภูมิจึงมือกะทิมีน้ำก้นต์เดินตามหลังมา...

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๖๗)

น้ำภูมาเป็นตัวละครที่ช่วยให้เรื่องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีบทบาทช่วยดูแลกะทิ และรับหน้าที่ สำคัญพากะทิไปพบพ่อที่ต่างประเทศ ตัวละคร “น้ำภู” มีบุคลิกที่สมจริง เป็นคนที่มีน้ำใจและ ช่วยเหลือคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน

๓.๖.๒.๖ น้ำก้นต์

“น้ำก้นต์” เป็นตัวละครผู้ชาย ที่เป็นคู่รักของน้ำภู มองโลกด้วยความเป็นธรรมชาติ เป็นคน หนึ่งเฉยไม่ค่อยแสดงออกอย่างเปิดเผย มีน้ำใจ และช่วยน้ำภูดูแลแม่ในช่วงป่วยจนเสียชีวิต รวมทั้ง ได้ดูแลกะทิและพาไปต่างประเทศกับน้ำภู

น้ำภูอยู่กับแม่เกือบตลอดเวลา...ถ้าน้ำภูต้องเข้ากรุงเทพฯ ไปทำธุระ น้ำ ก้นต์จะมาอยู่แทนทันที บางครั้งจะมาถึงกลางดึก เพราะกะทิตื่นเช้ามาก็เห็นน้ำ ก้นต์นั่งหลับอยู่บนโซฟาปลายเตียงของแม่แล้ว

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๕๕)

น้ำก้นต์ทำตามสัญญา กะทิตื่นขึ้นมาก็พบน้ำก้นต์นั่งอ่านหนังสือพิมพ์อยู่ คนเดียว ลุงตองไปทำธุระแล้วจะกลับไปบ้านริมคลองเลย หอบข้าวของที่ซื้อมา เมื่อวานไปให้ยายด้วย ส่วนน้ำภูไปทำงาน เท่ากับทางสะดวกให้กะทิกับน้ำก้นต์ เล่นบทนักสืบได้เต็มที่

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๑๐๘)

พวงมาลัยรถอยู่ทางซ้าย กะทินั่งบนเบาะด้านหลังคนขับ กะทิเห็นพ่อจาก กระจกส่องหลัง ผิวของพ่อดูเขียวซีด และที่ขมับมีเส้นผมสีเทาแซมให้เห็น กะทิ ก้มหน้า รับฟังเสียง เสียงของพ่อ พ่อพูดคุยกับน้ำก้นต์ กะทิพอจับความได้ว่า เป็นเรื่องคืนฟ้าอากาศและการเดินทาง

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๖๖)

“น้ำก้นต์” เป็นตัวละครที่มีความรับผิดชอบ และเสียสละเวลาช่วยเหลือแม่ของกะทิอย่าง เต็มใจ หลังจากที่แม่ของกะทิเสียชีวิตไป ก็รับหน้าที่ช่วยดูแลกะทิ จึงเป็นคนที่กะทิไว้วางใจและ

เป็นที่ปรึกษาเรื่องความลับระหว่างกะทิกับแม่ ลักษณะนิสัยของน้ำกั้นต์จึงมีความสมจริง เป็นคนดีที่หาในสังคมได้ไม่ยาก

จากการวิเคราะห์ตัวละครในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ พบว่า ผู้แต่งได้กำหนดตัวละครเอก ได้แก่ กะทิ ตา กบชัย และตัวละครรองหลัก ได้แก่ แม่ พ่อ พี่ทอง ลุงตอง น้ำก้า กับน้ำกั้นต์ แต่ละตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เป็นตัวของตัวเอง ตามพื้นฐานหรือภูมิหลังในการดำรงชีวิต และมีบทบาทส่วนใหญ่ที่สมจริงตามการอธิบายถึงภูมิหลัง ความสัมพันธ์ของตัวละคร และเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องตามโครงเรื่องที่น่าไปสู่แก่นเรื่องคือ “ความสุขของกะทิ” ซึ่งผู้อ่านสามารถค้นพบได้ในสังคมจริง ถือได้ว่าเป็นตัวละครที่เป็นมนุษย์ที่มีนิสัยใจคอตามที่ปรากฏในชีวิตจริง มีนิสัยใจคอ พฤติกรรม และความคิดนึกไปตามบทบาทที่ผู้แต่งได้สร้างสรรค์เพิ่มขึ้นตามกลวิธีการแต่ง ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสมจริงและกระตุ้นให้อ่านอย่างสนุกสนานตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

๓.๗ ฉากและบรรยากาศ

ฉากและบรรยากาศในเรื่องที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์และการแสดงบทบาทของตัวละครออกมาได้อย่างโดดเด่นและสมจริง แสดงให้เห็นความรู้และประสบการณ์ของผู้แต่ง ที่เสริมสร้างให้เรื่องราวมีความเป็นธรรมชาติตามที่ผู้อ่านได้พบเห็นในชีวิตจริง และมีความสะเทือนใจไปกับเรื่องราวของตัวละคร

ในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ผู้แต่งใช้กลวิธีการสร้างฉากและบรรยากาศที่สมจริง ผู้อ่านสามารถเข้าใจและเห็นภาพและบรรยากาศตามที่ผู้แต่งสร้างสรรค์ขึ้น ฉากหลักในนวนิยายเรื่องนี้มีทั้งหมด ๔ ฉาก ได้แก่ บ้านริมคลอง บ้านชายทะเล บ้านกลางเมือง และต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๗.๑ บ้านริมคลอง

บ้านริมคลองเป็นฉากสำคัญที่ปรากฏในนวนิยายทั้ง ๓ เล่ม เป็นศูนย์กลางของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของตัวละครเอก กะทิ ชีวิตของกะทิเริ่มที่บ้านริมคลองกับตาชาย เมื่อเติบโตขึ้นแม้ว่ากะทิได้มีโอกาสไปในโลกภายนอก แต่สุดท้ายกะทิก็ยังต้องกลับมาที่ศูนย์กลางแห่งนี้ ในบรรยากาศของความรักของตาชาย และแวดล้อมด้วยธรรมชาติในชนบทที่สงบและสวยงาม ทำให้ชีวิตของกะทิมีความสุข และมีความสุขเพียงในชีวิต ไม่ต้องการแสวงหาสิ่งอื่นใด กะทิพอใจกับสิ่งที่มีอยู่และที่ดำเนินไปอย่างเรียบง่ายและสงบสุขกับตาชายในวัยที่เกษียณ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตาหาซื้อเรืออีแปะหรือที่ชาวบ้านในละแวกเรียกป้าบมาไว้พายเที่ยวเล่นในทุ่งหน้า
น้ำ ตาบอกว่าเป็นการปลุกวิเวกพ้นจากมลพิษทางเสียง (ของยาย) กะทิกับตาจะ
ไปกันสองคน ออกเดินทางกันตอนสาย ๆ ตาพายเรือสบาย ๆ ผ่านมาในคลองที่
สองข้างทางมีไม้ผลให้เห็น เช่น มะม่วง ชมพู่ ต้นโสนที่ชอบขึ้นริมน้ำบ้าง ตา
ไม่หยุดแหวะพัก แต่ร้องทักทายทุกคนที่เห็น ลุงสนกำลังทอดแหอยู่ที่ทำนบน้ำบ้าน
ท่าทางจะได้ปลาตะเพียนหลายตัว ตาบอกว่าจากล้งจะแวะขอปิ่นไปให้ยายแซ่
น้ำปลาทอดกรอบเป็นอาหารเย็นให้กะทิ

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๒๓)

ฉากที่ปรากฏในตัวอย่างข้างต้นเป็นฉากและบรรยากาศในตอนต้นของเนื้อเรื่อง เป็นภาพที่
ตาพายเรือพากะทิไปเที่ยวเล่นที่ทุ่งในหน้าน้ำ ผู้แต่งพรรณนาสภาพแวดล้อมและธรรมชาติรอบ
บ้านริมคลอง ใช้เรือเป็นยานพาหนะ ท้องทุ่งในหน้าน้ำแจ่มใส มีต้นไม้หลายชนิด เช่น มะม่วง
ชมพู่ โสน ตารู้จักชาวบ้านเป็นอย่างดี เป็นฉากและบรรยากาศที่สมจริงของชนบทริมน้ำใน
ประเทศไทย สะท้อนให้เห็นว่าชีวิตในชนบทมีความสงบร่มเย็นและมีความสุข

ในนวนิยายเล่มที่สอง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ บ้านริมคลองยังเป็นฉาก
สำคัญ และผู้แต่งบรรยายบรรยากาศในฉากบ้านริมคลองในช่วงเริ่มเข้าหน้าฝน ดังตัวอย่างต่อไป

สายฝนพร่างพรอมลงมาราวมนตร์วิเศษ ปลูกให้พืชพรรณชูช่อผลิบานเขียว
สะอาด มองไปทางไหนก็ชวนชื่นใจ ให้ท้องนาเริ่มไถเตรียมดินเพื่อหว่านเพาะ
ต้นกล้ากันแล้ว ไม่นานก็จะแทงยอดอ่อนให้ไปปักดำได้ เด็ก ๆ เดินแถวไป
โรงเรียนตอนเช้าเหมือนตัวละครเข้าฉาก เสียงดีดกระดิ่งจักรยาน เสียงกริ่ง
โรงเรียนเช้า และเสียงร้องเพลงชาติ ทำให้รู้ว่าฤดูใหม่เทอมใหม่เริ่มขึ้นแล้ว

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๑๓๕)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นเห็นถึงความมีชีวิตชีวาในหมู่บ้านริมคลองและท้องทุ่งนาข้าว
ในช่วงเข้าสู่หน้าฝน พืชพรรณต่าง ๆ พากันผลิบานสีเขียวชวนให้เบิกบานใจ ชาวนาเตรียมหว่าน
เพาะปลูกข้าว โรงเรียนเปิดเทอม เด็ก ๆ ไปเรียน เสียงกระดิ่ง เสียงเพลง ทำให้บ้านริมคลอง
ดูคึกคัก เป็นฉากและบรรยากาศที่สงบสุข และมีความสมจริงตามธรรมชาติที่ปรากฏในชนบท
ทั่วไป

๓.๓.๒ บ้านชายทะเล

บ้านชายทะเลเป็นฉากและบรรยากาศที่ปรากฏในนวนิยายเล่มที่หนึ่ง ความสุขของกะทิ เล่มเดียว ผู้แต่งบรรยายลักษณะของฉากชายทะเลที่มีความหมายซ่อนไว้โดยที่มีความสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่อง เพราะริมหาดทรายชายทะเลมีชีวิต มีการเคลื่อนไหว และมีคลื่นลมที่มีทั้งรุนแรงและสงบ เหมือนกับชีวิตที่มีขึ้นมีลงตามน้ำทะเล เป็นความทุกข์และความสุขที่อยู่ควบคู่กัน และปัญหาชีวิตจะผ่อนคลายลงได้ถ้าเข้าใจธรรมชาติของชายทะเล

ในเนื้อเรื่องกล่าวถึงการป่วยและความพยายามต่อสู้กับการเจ็บป่วยของแม่ แต่ก็มีความสุขที่ได้ใช้ชีวิตช่วงสุดท้ายกับกะทิในช่วงปิดเทอม กะทิได้รับรู้ถึงความเข้มแข็งและความกล้าหาญของแม่ที่จะเผชิญกับปัญหาในชีวิต และดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณค่าจนถึงวาระสุดท้าย กะทิมีความเข้าใจชีวิตมากยิ่งขึ้นหลังจากที่แม่เสียชีวิตไป และเนื้อเรื่องไม่ได้กล่าวถึงฉากที่บ้านชายทะเลอีกเลย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กะทิเข้าใจมาตลอดว่าหาดทรายจะเป็นเนื้อทรายขาวเรียบ ๆ แต่ทอดยาวจนสุดสายตา ยามมาเห็นกับตาตัวเองจึงรู้ว่ามียารละเอียดมากกว่านั้น มองจากระเบียงบ้านจะเห็นแอ่งน้ำเล็ก ๆ ที่ทะเลมาล้นทิ้งไว้เมื่อคืนก่อน มีรอยเท้ามาเป็นทางยาว ๆ ส่วนใหญ่จะริมชายน้ำ คนจูงม้าก็ทิ้งรอยเท้าไว้เหมือนกัน ตาบอกว่าดีเท่าไ้แล้วที่ม้าม้าไม่ทิ้งของเสียไว้ให้ดูต่างหน้าด้วย สมัยนี้พัฒนาแล้ว คนเลี้ยงม้าม้ามีอาวุธประจำกายเป็นถุงพลาสติกสำหรับเก็บขี้ม้ากลิ่นแรง ไปทิ้งลงในถังขยะที่เทศบาลเอามาไว้เป็นระยะ

บนเนื้อทรายยังมีรอยประหลาด กะทิมานั่งพินิจดูอย่างเพลินตา เป็นทรายเม็ดนิค ๆ ที่เหมือนปั้นเล่นแล้วมาโปรยไว้ กลายเป็นลาวดลยประหลาดน้ำก้นดื่บบอกว่าฝีมือของปูลม เวลามันขุดรูจะเขี่ยทรายทิ้งเป็นเม็ดเล็ก ๆ ดูทำประชากรปูลมจะมีจำนวนไม่น้อยทีเดียว สงสัยแต่ว่ามันวิ่งเร็วปานสายลมสมชื่อไหมนะ

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๔๕)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นเห็นได้ว่าเป็นฉากชายทะเลทั่วไปที่สมจริงตามธรรมชาติ ชายหาดมีแอ่งน้ำเล็ก ๆ จากคลื่นลงแล้วจะมีน้ำค้างสะสมอยู่ที่หลุมทราย คนเลี้ยงม้าม้าเดินผ่านไปทิ้งรอยเท้าไว้บนพื้นทรายเช่นเดียวกัน รอยปูลมที่ขุดรูแล้วเขี่ยทรายทิ้งไว้เป็นเม็ด ๆ จำนวนมาก ร่องรอยต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับเด็กที่มีชีวิตอย่างเงียบสงบและเติบโตอยู่ที่บ้านริมคลอง เป็นภาพประสบการณ์ใหม่ที่ผู้อ่านได้รู้จักกับทะเลในมุมมองที่ผ่านสายตาของกะทิ และเข้าใจได้ว่ากะทิมีความสุขในบรรยากาศที่แปลกใหม่ของชายทะเลหัวหิน

อย่างไรก็ตาม ในเวลาต่อมาจากชายทะเลได้เปลี่ยนแปลงไปในทางตรงกันข้าม เป็นความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับกะทิ ญาติ ๆ และเพื่อนของแม่ เป็นบรรยากาศที่โศกเศร้าโดยผู้แต่งไม่ได้เล่าเรื่องความเศร้าโศกของตัวละครโดยตรง แต่ใช้การบรรยายสภาพแวดล้อมเป็นบรรยากาศที่ให้ความรู้สึกของการสูญเสียและเจ็บเหงา ดังต่อไปนี้

ดวงจันทร์เหลือเพียงเสี้ยวเล็ก ๆ อยู่กลางฟ้า เงามันสนิมรื้อลู่เอนตาม
แรงลมน้อย ๆ นาทิเหมือนหยดน้ำ นิ่งจนกว่าดวงตะวันจะขึ้นอีกครั้งอย่างสดชื่น
สวยงามพ้นจากขอบฟ้าเหนือทะเล ปลูกทุกสรรพชีวิตบนโลกให้ตื่นขึ้น แต่ไม่มี
แม่รวมอยู่ด้วยอีกต่อไป

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๗๔)

การใช้บรรยากาศในเวลากลางคืน และใช้สัญลักษณ์ของดวงจันทร์มีความหมายเหมือนกับชีวิตของแม่ ลักษณะ “เหลือเพียงเสี้ยวเล็ก ๆ” และสร้างฉากต้นสนที่เป็นต้นไม้แถบชายทะเล เมื่อถูกลมพัดต้นและใบลู่ตามลม สื่อความหมายที่ไม่มั่นคง และการพุดถึงลมและเวลาที่หยดน้ำแสดงถึงความเศร้าโศกที่ชีวิตหนึ่งได้จากโลกนี้ไป ต่อมาก็บรรยายถึงเวลาและบรรยากาศที่จะเปลี่ยนไปเป็นเวลาเช้าที่มีความสดชื่นสวยงาม เป็นฉากและบรรยากาศที่สื่อถึงเรื่องราว อารมณ์และความรู้สึกของตัวละครที่สูญเสียแม่ และการปรับตัวเองเพื่อมีชีวิตต่อไปได้อย่างสมจริง

๓.๓.๓ บ้านกลางเมือง

บ้านกลางเมืองเป็นบ้านที่กรุงเทพฯ แม่ซื้อไว้เป็นที่อยู่อาศัยสำหรับแม่ลูกสองคน เมื่อแม่พบว่าป่วยและจะมีชีวิตอีกไม่นาน จึงวางแผนเตรียมตัวเผชิญกับความตาย และเตรียมสถานที่และสิ่งของต่าง ๆ เพื่อให้กะทิรู้จักกับแม่ และรู้จักตัวเอง เมื่อระลึกถึงแม่ กะทิจะรู้สึกว่ายังมีแม่ที่รักและให้ความอบอุ่นใจเหมือนแม่ยังมีชีวิต

ฉากบ้านกลางเมืองที่ผู้แต่งสร้างขึ้นเมื่อกะทิโตมากพอที่จะเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ของแม่เป็นฉากที่กะทิได้กลับมาใหม่เพื่อค้นหาอดีตของแม่และตัวเอง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจภูมิหลังของกะทิได้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

กะทิถือพวงกุญแจไขเปิดประตูห้องทุกห้อง ไม่ต่างจากการเปิดประตูสู่อุบัติที่กะทิจะหายไปใครรู้ มีห้องนอนใหญ่หนึ่งห้อง แคกวาดตามองก็รู้ว่าเป็นห้องของแม่ ติดกันเป็นห้องนอนเล็กสองห้อง ห้องหนึ่งเห็นชัดว่าเป็นห้องเล็ก ซึ่งก็คงเป็นห้องของกะทินั่นเอง อีกห้องเป็นห้องรับรองสำหรับแขกเพราะดูโล่ง ๆ กะทิเดาว่าคงต้องเคยใช้เป็นห้องของพยาบาลอย่างพี่อ้อยด้วย สุดท้ายมีบันไดเวียนทอดนำสู่ชั้นบน แต่น้ำภาดิงกะทิไว้ พร้อมสายหน้าและบอกว่า “เอาไว้ที่หลังดีกว่า”

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๘๖)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นฉากห้องพักในคอนโดมิเนียมที่มีสองชั้น ชั้นล่างเป็นห้องนอนห้องใหญ่ของแม่ ถัดไปเป็นห้องนอนเล็กสองห้อง ห้องหนึ่งมีของใช้ของเด็ก ๆ เป็นห้องของกะทิ อีกห้องหนึ่งเป็นห้องรับรองแขก ผู้แต่งทิ้งข้อสงสัยไว้ว่า ชั้นบนเป็นห้องอะไร เพราะนำญาติให้กะทิรอไว้ไปคู่มือหลัง ลักษณะของฉากห้องชุดเป็นห้องพักในเมืองที่มีคนจำนวนมากอยู่อาศัย จึงดูสับสนวุ่นวาย เป็นวิถีการดำเนินชีวิตของคนทำงานที่ชีวิตมีความเร่งรีบและแข่งขันกันสูง แต่ละคนจึงอยู่อาศัยอย่างแออัดในพื้นที่จำกัดกลางเมืองกรุงเทพฯ

๓.๓.๔ สถานที่ในต่างประเทศ

ฉากที่เป็นสถานที่ในต่างประเทศคือประเทศอังกฤษ ผู้แต่งกล่าวถึงในนวนิยายเล่มที่สาม เป็นสถานที่ที่พ่อกับแม่ทำงาน ได้รู้จักกัน แต่งงานกัน และใช้ชีวิตอยู่ที่ลอนดอน กะทิได้เดินทางไปประเทศเบลเยียม เพราะพ่อได้เขียนจดหมายมาขอให้ไปช่วยชีวิตน้องสาวต่างมารดา เป็นฉากที่มีความหมายที่แสดงให้เห็นว่ากะทิเติบโตขึ้นและได้ออกไปสู่โลกกว้าง เป็นประสบการณ์ชีวิตที่ต่างจากบ้านริมคลองที่กะทิจะได้เรียนรู้เรื่องราวของตัวเองจากพ่อ ได้เข้าใจได้ว่าทุกคนมีการสูญเสียเช่นเดียวกัน ดังที่พ่อและน้ำจืดได้สูญเสียลูกสาว ดังนั้นการมีชีวิตที่ดีที่สุดคือการเข้าใจชีวิต เข้าใจคนอื่น และรู้จักมองโลกในแง่บวก ดังตัวอย่างการมีประสบการณ์ใหม่ของกะทิ ดังต่อไปนี้

กะทิเล่นเกมสลัดกับดูการ์ตูนมาตลอดทางในเครื่องบิน น้ำจืดอ่านหนังสือ คุยกับน้ำจืดบ้าง สูดท้ายก็หลับกันไปทั้งคณะ ดิ้นขึ้น กินอาหารเข้าแล้วเครื่องบินก็มาถึงสนามบิน

ลุงตองยื่นโบกมือยิ้มร่า และตรงมาหาพร้อมเสื้อโค้ตสีชมพู มีหมวกสูดขลิบขนกระต่าย

“ใส่เลย ถูกใจไหม มีผ้าพันคอกับถุงมือแถมให้ด้วยนะ” ลุงตองล้วงออกมาให้จากกระเป๋าเสื้อโค้ต “รองเท้าบูตอยู่ในรถ ขึ้นรถแล้วค่อยใส่”

กะทิรู้สึกตัวเองอ้วนพอง และเงาในกระจกที่เห็นตอนเดินผ่านหน้าร้านขายของในสนามบินก็ดูแปลกตา น้ำจืดกับน้ำจืดมีเครื่องกันหนาวมาพร้อมในกระเป๋าใบเล็กที่ถือขึ้นเครื่อง ลุงตองเองสวมเสื้อโค้ตหนังตัวยาวเกือบถึงข้อเท้าเหมือนพระเอกหนังบู๊ยังไถ่อยู่

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๕๖)

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นเป็นฉากที่กล่าวถึงประสบการณ์ใหม่ของกะทิ เป็นการเดินทางที่ไกลจากบ้านริมคลองและใช้เวลายาวนานครั้งแรกของกะทิ เป็นช่วงเวลาของฤดูหนาวในอังกฤษ

การบรรยายฉากและบรรยากาศในขณะที่เดินทางถึงสนามบินเป็นภาพให้อารมณ์ขัน และมีความรู้สึกตื่นเต้นดี ซึ่งเรื่องราวจะพลิกผันไปสู่ความเศร้าโศกในฉากต่อ ๆ ไป เมื่อน้องสาวต่างมารดาเสียชีวิตไปในที่สุด

ผลการวิเคราะห์ฉากและบรรยากาศในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ สรุปว่า ผู้แต่งได้ใช้ฉากและบรรยากาศที่สมจริง และเป็นสถานที่ที่ทำให้เรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่อง ฉากหลักที่ผู้แต่งกำหนดไว้คือ บ้านริมคลอง เป็นบ้านของตายายที่อยู่ริยา กะทิอยู่อาศัยในแวดล้อมของความรักรักและความอบอุ่นของผู้ใหญ่และธรรมชาติที่สงบสวยงาม บ้านชายทะเล เป็นบ้านที่ชายทะเลหัวหิน แม่เก็บตัวในช่วงป่วยหนัก เป็นฉากและบรรยากาศที่มีความเศร้าโศก กะทิได้รู้จักว่า ชีวิตไม่มีความสุขได้ตลอดไป ฉากที่บ้านกลางเมือง เป็นคอนโดมิเนียมอยู่ในกรุงเทพฯ ที่แม่ทำให้กะทิรู้จักุมิหลังของตัวเอง และปูพื้นไปสู่การพบปะกับพ่อ ฉากสถานที่ต่างประเทศ เป็นบ้านเมืองในประเทศอังกฤษที่ในอดีตพ่อกับแม่ได้ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน แม่ต้องสูญเสียพ่อแต่แม่ได้กะทิเป็นสิ่งที่ตอบแทน จากประเทศอังกฤษเดินทางต่อไปประเทศเบลเยียม พ่อได้พบลูกคนโต ในเวลาต่อมาพ่อก็ต้องสูญเสียลูกคนเล็กไป แม้ว่ากะทิสูญเสียแม่แต่ก็ยังได้รับความรักและความสุขจากคนรอบข้างที่บ้านริมคลองในประเทศไทย

๓.๘ บทสนทนา

บทสนทนา หมายถึง การพูดโต้ตอบกันระหว่างตัวละครในเรื่อง การใช้บทสนทนาของตัวละครช่วยให้เรื่องเกิดความสมจริงและยังช่วยดำเนินเรื่องแทนการบรรยายของผู้แต่ง ทำให้วิธีการเสนอเรื่องไม่ซ้ำซาก น่าเบื่อ และชวนให้ติดตามอ่านต่อไป นอกจากนี้ บทสนทนายังแสดงลักษณะนิสัย ความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งรูปร่างหน้าตาของตัวละคร ผู้อ่านสามารถรู้จักกับตัวละครโดยผ่านคำพูดของตัวละครได้อย่างชัดเจนอีกด้วย

บทสนทนาที่ปรากฏในนวนิยายชุดนี้มี ๓ ลักษณะ ได้แก่ บทสนทนาที่ใช้ดำเนินเรื่อง บทสนทนาที่บอกลักษณะของตัวละคร และบทสนทนาที่ให้คติและข้อคิด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๘.๑ บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง

บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่องเป็นบทสนทนาที่แสดงความเป็นไปของตัวละคร โดยไม่ต้องบรรยายเรื่องราว ทำให้เกิดเหตุการณ์และคลี่คลายไปสู่เหตุการณ์ต่อไป เรื่องราวมีการเคลื่อนไหวจากฉากหนึ่งไปสู่อีกฉากหนึ่งได้รวดเร็ว ไม่น่าเบื่อหน่าย และไม่ซ้ำซาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จากที่บ้าน กะทิดถามน้ำว่า “แม่เกลียดพ่อไหมคะ”

น้ำภูชะงกก่อนจะก้มลงมองหน้ากะทิด แล้วตอบว่า “แม่ไม่เคยพูดถึงพ่อให้น้ำฟังเลย น้ำก็ไม่เคยถาม เพราะมารู้จักแม่ที่หลังแล้ว แต่น้ำก็ไม่คิดว่าแม่จะเกลียดใครนะ โดยเฉพาะคนที่ทำให้แม่ได้หนูมา แม่รักหนูมากจริง ๆ เลย พูดตลอดเวลาว่าหนูคือทุกอย่างในชีวิตของแม่”

(ความสุขของกะทิด. ๒๕๕๓ : ๑๐๓)

ตัวอย่างเป็นบทสนทนาของกะทิดกับน้ำภูที่ทำให้กะทิดรู้จักแม่ได้อย่างชัดเจน และรับรู้เรื่องราวของพ่อ และผู้แต่งจะให้เรื่องดำเนินไปสู่การไปพบพ่อในต่างประเทศต่อไป

ในนวนิยายเล่มที่สอง ผู้แต่งใช้บทสนทนาได้กล่าวถึงเหตุการณ์หลังจากที่ครูราตรีและพบทารกในงานวัด คินที่มีการแสดงลิเก และทุกคนมีความหวังใยทารกตัวเล็ก ดังตัวอย่างสนทนาต่อไปนี้

“ไม่อย่างนั้นก็ต้องแจ้งกรมประชาสงเคราะห์ให้มารับไป” ครั้งหนึ่งตาพูดขึ้นเมื่อการสนทนาวกมาถึงเรื่องเด็กน้อย

“รับไปไว้ที่ไหนคะ” กะทิดถามไม่ได้

“ก็คงจะเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้าละมัง”

กะทิดนิ่งไป ถ้าอย่างนั้นน้องอยู่กับครูราตรีก็จะดีกว่ากันมาก

(ความสุขของกะทิด ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๔๗ - ๔๘)

จากตัวอย่างสนทนาที่ยกมาข้างต้นเห็นได้ว่า คนในครอบครัวเป็นห่วงเด็กคนนี้ และได้คิดหาวิธีช่วยเด็ก โดยจะต้องหาที่อยู่ให้เด็ก ตาเสนอว่าให้แจ้งกรมประชาสงเคราะห์ เด็กน้อยก็จะได้ไปอยู่ที่สถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้า แต่กะทิดรู้สึกสงสารน้อง คิดว่าถ้าน้องอยู่กับครูราตรีคงจะดีกว่า เป็นบทสนทนาที่เชื่อมโยงไปสู่เรื่องครูราตรีตัดสินใจว่าจะเลี้ยงเด็กคนนี้อย่างไร

ในนวนิยายเล่มที่สาม ความสุขของกะทิด ตอน ในโลกใบเล็ก ผู้แต่งใช้บทสนทนาช่วยดำเนินเรื่องไปสู่การที่กะทิดจะไปต่างประเทศ ดังตัวอย่างที่ยกมาต่อไปนี้

“หิวหรือยัง กะทิด วันนี้มีปลาทุของโปรคนะ”

ปลาทุตัวเล็กนิดเดียว ปลาทุที่ตัวจะเท่ากับปลาวาฬหนึ่งตัวนะ

ยายดึงแขนกะทิดลุกขึ้นและจูงให้เดินตามมา นี่ก็วิธีปลอบใจของยาย

ชวนให้อุ้มท้องกับของอร่อย

กะทิดเดินมาอย่างว่าง่าย แล้วก็พูดขึ้นว่า

“พ่ออยากให้กะทิดไปช่วยน้องคะยาย”

ยายพยักหน้า

“น้องไม่สบาย กะทียากจะช่วยน้องได้ ถ้าไขกระดูกของกะทิกับน้องเข้ากัน”

อีกครั้งที่ยายพยักหน้า

“แต่น้องอยู่ไกล มหากะทิไม่ไหว พ่อจะมารับกะทิไปหาน้อง...” กะทิเว้นช่วงก่อนจะพูดให้จบว่า “ถ้ากะทียอมไปหาน้องกับพ่อค่ะ”

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๘ - ๙)

จากตัวอย่างบทสนทนาที่ยกมาข้างต้นเห็นได้ว่า บทสนทนาช่วยดำเนินเรื่องไปสู่การไปพบพ่อ บทสนทนาระหว่างยายกับกะทิบอกเรื่องราวในจดหมายที่พ่อเขียนมาว่า พ่ออยากให้กะทิไปช่วยน้อง และกะทิตัดสินใจที่จะเดินทางไปหาพ่ออย่างแน่นอน ซึ่งจะดำเนินเรื่องต่อไปสู่การเดินทาง การพบพ่อ และการสูญเสียน้องสาวต่างมารดา

๓.๘.๒ บทสนทนาที่บอกลักษณะของตัวละคร

บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของตัวละคร เป็นกลวิธีที่ผู้แต่งทำให้ตัวละครเป็นมนุษย์ที่มีชีวิตจิตใจ มีรูปร่างหน้าตา อุปนิสัยใจคอ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ตามภูมิหลัง บทบาท หรือมีวิถีชีวิตแตกต่างกัน ดังตัวอย่างบทสนทนาดังนี้

กะทินั่งเล่นที่ท่าน้ำ ในใจร้องทักทายสายน้ำ หมู่มั้และแสงแดดรอบตัว ตาเดินมานั่งลงข้าง ๆ และรั้งตัวกะทิไปกอดไว้แน่นอีกครั้ง ราวกับก่อนหน้านี้อยังกอดไม่สมรัก

“ที่วัดพูดกันว่าอาทิตย์หน้าหลวงลุงก็จะกลับมาแล้ว ทองคงจะมาทันโรงเรียนเปิดพอดีนะ”

กะทินับวันอยู่ในใจ นั่นก็เท่ากับว่ามีเวลาอีกหลายวันกว่าหลวงลุงกับพี่ทองจะเดินทาง พี่ทองบอกไว้ว่าจะออกทัวร์เดินสายไปตามแต่ญาติโยมจะนิมนต์หลวงลุง แต่สุดท้ายจะกลับมาที่วัดบนเขาที่พักครั้งแรก วัดที่พี่ทองให้ที่อยู่กับกะทิไว้

“เห็นยายว่าจะทำบุญใหญ่สักครั้งที่วัด แต่รอให้หลวงลุงกลับมาก่อน ก็ดี ยายจะได้มีอะไรมองไปข้างหน้าบ้าง เห็นว่าจะทำอาหารคาวหวานเต็มที สร้างสรรค์ตามเคย สร้างสรรค์งานให้คนอื่นทำกันถ้วนหน้าไง” ตาหัวเราะกับคำที่ตัวเองเลือกใช้

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๑๑๓)

ตัวอย่างบทสนทนาที่ยกข้างต้นได้สะท้อนลักษณะนิสัยใจคอของกะทิ ตาและยาย คือกะทิ เป็นเด็กที่มีจิตใจอ่อนโยน ตารักและเอาใจใส่ต่อหลาน และชอบขัดคอยาย ส่วนยายเป็นคนที่ชอบทำบุญ

วันที่ทุกคนพบทารกตัวเล็กที่วัด ลุงตองก็รีบขับรถส่งไปโรงพยาบาล ค็นนั้นครุราตรีไม่ยอมกลับ นั่งรอเฝ้าเด็กน้อยที่โรงพยาบาล ลุงตองจึงอยู่เป็นเพื่อนครุราตรี และครูก็เล่าเรื่องความรักที่ทำให้ตัวเองมีความโศกเศร้ามาตลอดให้ลุงตองฟัง ลุงตองรู้สึกเห็นใจและสงสารผู้หญิงคนนี้มาก จึงโทรศัพท์ไปคุยกับน้ำกั้นต์ ดังบทสนทนาต่อไปนี้

“ไม่อยากเชื่อก็ต้องเชื่อละ กั้นต์ ผู้หญิงตัวนิดเดียวจะทนแบกทุกอย่างอยู่แบบนี้ เป็นเราคงโคคน้ำตายไปแล้ว ถ้าไม่เป็นครู เรื่องคงจะง่ายกว่านี้ ว่าไหม เราก็ไม่ใช่คนคืออะไรหรอกนะ แค่อใช้ชีวิตไปวัน ๆ ไม่ทำให้ใครเดือดร้อนก็ถือว่าดีแล้ว แต่ครุราตรีเป็นครูจริง ๆ ทำประโยชน์อยู่ทุกวัน กลับต้องมีชีวิตซวนซมขึ้นอีกต่างหาก เฮ้อ” ลุงตองถอนใจยาว

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๓ : ๕๑)

ตัวอย่างบทสนทนาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ลุงตองเป็นคนที่จิตใจอ่อนโยน เป็นคนละเอียดอ่อน มีน้ำใจและจะพยายามช่วยเหลือคนอื่นอยู่เสมอ เมื่อรับรู้เรื่องราวของครุราตรีแล้วก็เห็นใจ ลุงตองสงสารครุราตรีและคิดจะช่วยครุราตรี

๓.๘.๓ บทสนทนาที่ให้คิดและข้อคิด

บทสนทนาที่ให้คิดและข้อคิด เป็นวิธีการที่ผู้แต่งใช้สอดแทรกและแสดงแนวคิดของคนที่ มีต่อเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น โดยเฉพาะเป็นเรื่องราวของตัวละครเอก เพื่อแสดงถึงทัศนคติและให้คติธรรมที่ผู้อ่านนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตหรือเป็นแนวทางการปฏิบัติตนต่อไป ทำให้นวนิยายมีคุณค่าเพิ่มขึ้น ไม่ได้ให้แต่ความบันเทิงเพียงด้านเดียว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยายเล่มที่หนึ่ง ความสุขของกะทิ แม่เล่าเรื่องตอนกะทิอยู่กับแม่เมื่อแม่เริ่มป่วยให้กะทิฟัง ที่แม่ไม่ระมัดระวังทำกะทิเจ็บและร้องไห้เสียงดัง แต่เมื่อหายเจ็บ ก็เล่นซนเหมือนเดิม เป็นเหตุการณ์ในอดีตที่แม่ให้ข้อคิดการดำเนินชีวิต ดังบทสนทนาต่อไปนี้

“หลายครั้งมากเลยที่แม่ทำหนูเจ็บตัว หัวบุดโน ปากแตก หนูร้องไห้เสียงดังตอนเจ็บ พอหายเจ็บก็เล่นซนได้เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น สมกับที่แม่ขอพระไว้ตอนท้องหนูว่า แม่ขอลูกที่ความสุขในหัวใจได้เสมอได้ว่าจะเกิดอะไรในชีวิต...”

(ความสุขของกะทิ. ๒๕๕๓ : ๖๕)

จากคำพูดของแม่เห็นได้ว่า แม่ต้องการให้ดำเนินชีวิตแบบมีความสุข เนื่องจากในประสบการณ์ของแม่ที่พบกับความทุกข์ และแม่ค้นพบว่า หากเรารู้จักปรับตัวให้มีความสุขในหัวใจเสมอ ก็สามารถผ่านพ้นปัญหาต่าง ๆ ไปได้ง่าย และมีชีวิตที่มีความสุขเหมือนเดิม อย่างที่กะทือร้องไห้เมื่อเจ็บตัว แต่พอหายเจ็บไปก็กลับมา “เล่นชนได้เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น” ซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่คนเราควรปฏิบัติตาม

ในนวนิยายเล่มที่สอง ความสุขของกะทือ ตอน ตามหาพระจันทร์ เรื่องความรักของครุราตรี และการรับเด็กทารกมาเลี้ยงเองเป็นข่าวแพร่ออกไป ชาวบ้านต่างคิดไปต่าง ๆ นานา ทำให้ครุราตรีมีความกดดัน แต่ครุราตรีเป็นคนใจกว้าง ยอมรับสิ่งต่าง ๆ ได้ ตาจึงสั่งสอนกะทือให้เป็นคนใจกว้าง โดยยกเหตุการณ์ที่เกิดกับครุราตรีเป็นตัวอย่าง ดังบทสนทนาต่อไปนี้

...ตาสอนกะทือบ่อย ๆ ให้เป็นคนใจกว้าง

“โลกในอนาคตต่อไปมีแต่จะขัดแย้งกันถ้าคนเราใจแคบนะ กะทือ คนเราก็ชอบยุ่งเรื่องคนอื่นเสียด้วยสิ ทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่เล็กหรือใหญ่” ตาสอนใจ

กะทือพอนึกออกว่า ประโยคหลังตาทหมายถึงสังคมในอำเภอเล็ก ๆ แห่งนี้

(ความสุขของกะทือ ตอน ตามหาพระจันทร์. ๒๕๕๑ : ๖๑)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้แต่งใช้บทสนทนาของตาให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตว่า สังคมปัจจุบันมักมีคนชอบยุ่งเกี่ยวกับเรื่องของคนอื่น ถ้าไม่เข้าใจและไม่ยอมรับก็อาจทำให้เกิดความขัดแย้งและทำให้ชีวิตไม่มีความสุข แต่หากเราเปิดใจให้กว้าง ไม่เอาใจใส่ ความขัดแย้งนั้นก็เลยหายไปเอง และชีวิตเราก็จะมีความสุขได้โดยไม่ยาก

ในนวนิยายชุดความสุขของกะทือ เล่มที่สาม สมาชิกในครอบครัวได้หารือกันเรื่องที่จะกะทือควรจะเดินทางไปช่วยน้องหรือไม่ ในการสนทนา ยายแสดงความคิดเห็นว่ากะทือไม่ควรไป แต่กะทือได้อ้างถึงคำสอนของยายเป็นเหตุเป็นผลว่ากะทือจะต้องไปช่วยน้อง ดังบทสนทนาต่อไปนี้

ยายคงจะพูดต่ออีกยาว ถ้ากะทือไม่เอื้อมมือไปจับแขนยายไว้

“ยายขา กะทือจะไปหาน้องค่ะ”

กะทือพูดแค่นี้ แล้วก็รีบไม่ออกว่าจะพูดอะไรต่อดี กะทืออยากให้อายเป็น

กำลังใจ ภูมิใจ ไม่เสียใจ สุดท้ายกะทือก็พูดออกไปว่า

“ยายเคยบอกว่า คนเราต้องอยู่อย่างมีความหวัง กะทืออยากเป็นความหวัง

ให้น้อง กะทืออยากต่อเวลาให้น้องค่ะ”

(ความสุขของกะทือ ตอน ในโลกใบเล็ก. ๒๕๕๓ : ๓๘ - ๔๐)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้แต่งใช้บทสนทนาที่ให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตว่าทุกคนควรให้กำลังใจหรือช่วยเหลือคนที่กำลังเดือดร้อนหรือกำลังเป็นทุกข์ โดยเฉพาะการมีชีวิตที่ยืนยาวต่อไป

แม้ว่าตัวเองจะต้องเจ็บตัวแต่ก็เป็นความหวังช่วยน้องต่างมารดาให้มีชีวิตต่อไปได้อีก กะทิจึงควรจะทำตามที่ยายเคยพูดสอนกะทิว่า “คนเราต้องอยู่อย่างมีความหวัง”

จากการศึกษาวิเคราะห์บทสนทนาในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ สรุปได้ว่า บทสนทนาที่ผู้แต่งใช้เป็นกลวิธีการแต่งโดยผ่านคำพูดของตัวละครมี ๓ ลักษณะ ได้แก่ บทสนทนาที่ใช้ดำเนินเรื่อง เป็นบทสนทนาที่ทำให้เรื่องมีการพัฒนาไปตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ การใช้บทสนทนาบอกลักษณะและนิสัยใจคอของตัวละคร ทำให้เข้าใจว่าตัวละครมีบุคลิกลักษณะและนิสัยใจคออย่างที่มีชีวิตจิตใจอย่างที่มีมนุษย์แต่ละคนเป็นและแสดงออกอย่างชัดเจน และการใช้บทสนทนาที่ให้คิดและข้อคิด ผู้อ่านจะได้รับประโยชน์จากทรรสนะคำนิยมที่ผู้แต่งแทรกไว้ในคำพูดของตัวละคร สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตหรือปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างมีคุณค่า การใช้กลวิธีการแต่งทั้งสามลักษณะนี้ทำให้อ่านนวนิยายมีความหลากหลาย เรื่องราวมีความสนุกสนานและสนุกสนานมากขึ้น

สรุปได้ว่า กลวิธีการแต่งนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ มีจุดเด่นในด้านการตั้งชื่อบทการวางโครงเรื่อง ทั้งการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง ในด้านการสร้างตัวละครฉาก และบทสนทนา เป็นกลวิธีการแต่งที่ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องราวและชีวิตความเป็นไปของกะทิ ซึ่งพบกับเหตุการณ์ทั้งความทุกข์และความสุข จึงสรุปได้ว่าผู้แต่งได้ใช้องค์ประกอบของการแต่งวรรณกรรมประเภทนวนิยายอย่างครบถ้วน ช่วยให้นวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ดำเนินไปจนจบอย่างสนุกสนาน สมจริง และมีคุณค่า

จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ยังได้พบว่า การสร้างตัวละครเอกให้เป็นเด็กหญิง และการสร้างความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเอก เป็นจุดเด่นพิเศษด้านกลวิธีการแต่งในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ แตกต่างจากนวนิยายเรื่องอื่น ๆ ที่มีตัวละครเป็นผู้ใหญ่ นวนิยายชุดนี้ได้สร้างความแปลกใหม่ให้กับผู้อ่าน และได้ขยายช่วงวัยของผู้อ่านตั้งแต่เด็ก ๆ จนถึงผู้ใหญ่ งามพรรณ เวชชาชีวะสร้าง “กะทิ” เป็นตัวละครเอก ซึ่งเป็นเด็กหญิงที่มีอายุเพียง ๘ ขวบ และค่อย ๆ เติบโตขึ้นจากประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยความเชื่อมั่นและกำลังใจในการดำรงชีวิตจากคนรอบข้าง ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดเชิงบวกโดยผ่านพฤติกรรม คำพูด ความคิด และมุมมองของกะทิ เมื่อกะทิเกิดความขัดแย้งในใจ ไม่ว่าจะประสบปัญหาใด หรือมีเรื่องใดที่กะทิต้องตัดสินใจ กะทิมักจะสามารถเลือกทางออกที่ดี ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความเติบโตในแต่ละช่วงชีวิตของกะทิ เป็นการนำพาผู้อ่านไปเรียนรู้ชีวิตใหม่กับกะทิ ด้วยแนวคิดเชิงบวกที่ผู้แต่งพยายามถ่วงทอด ซึ่งเป็นแนวคิดที่ดี และสามารถนำไปปฏิบัติตามในการดำเนินชีวิตจริงของมนุษย์